

W. J. ...
"GLASILO K. S. R.
JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly...\$1.20
For non members...\$2.00
Foreign Countries...\$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. R. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski teden
v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto \$1.20
Za nečlane \$2.00
Za inozemstvo \$3.00
NASLOV
Uredništvo in upravljalstvo je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

štev. 18.—No. 18.

JOLIET, ILL., 3. MAJA. (MAY,) 1922.

Leto VIII. — Volume VIII.

STOLETNICA ROJSTVA GENERALA GRANTA.

Dne 23. aprila so se vršile v vasi Point Pleasant, Ohio velike slavnosti povodom 100 letnice rojstva slovedega ameriškega gen. Ulysses S. Granta in dvakratnega predsednika Združenih držav, ki je rešil v zadnji civilni vojski ameriško Unijo. Rojen je bil 27. aprila 1822, umrl je pa 22. julija 1885.

Slavnosti te stoletnice se je med številnimi gosti vdeležil tudi predsednik Harding ter je držal pri tej priliki o Grantovi velikodušnosti sledeč govor:

"Včasih se nehote vprašam, ali bi morda ne bila Grantova velikodušnost zelo velika sreča za današnji svet." Da, pa milijone in milijone ljudi misli s predsednikom ter mu z vso iskrenostjo pritrjuje, da bi bila to zelo velika sreča. Grant je bil idealen vojak. Njemu je bila vojna, nasilna vojna izključno najzadnje sredstvo za udejstitev trajnega miru. Ko je bil končan boj, je velel svojim premaganim sovražnikom, naj vzamejo svoje konje ter odidejo delat na polje.

Uverjeni smo, da bi ga vodila ista vzvišena načela, če bi živel sedaj in če bi imel pravico reči zadnje besedo na koncu "civilne vojne evropske civilizacije", kar bi bilo veliko boljše za svet. In brezdomno bi odobrili veliki zvezni voditelj, čigar glavni cilj je bil izražati v njegovih zgodovinskih besedah: "Dajte, imajte mir!", da se je pred kratkim cela republika pridružila drugim narodom v stremljenju za odpravo nesrečnega oboroževanja in za dosego sporazumov, ki takorekoč izključujejo vojno.

Kakor vemo, neuključujejo ti sporazumi in dogovori ničesar, kar bi Ameriko zapletalo v zadevo kaknega naroda. Amerika ostane neodvisna kakor poprej. Še nadalje je suverena voditeljica svoje politike v vseh domačih in mednarodnih vprašanjih pod božjim solucem. Precej zanimivo je to, da je odobrila njeno zvestobo do tradicionalne politike moči, ki mu ni bilo nje no sedanje zadržanje v mednarodnih vprašanjih prav nič všeč. To je Lloyd George, ki je na genovski konferenci eden najpoglavitejših državnikov. Odobrila je ameriško stališče zadnji teden na omenjeni konferenci, dasi mu pripisujejo, da je bil glavni sestavitelj lige narodov in da je vplival na predsednika Wilsona v Parizu najbolj od vseh drugih evropskih državnikov. Tudi ni prikrival svojega obžalovanja in svoje nemalne volje nad tem, da je nas zvezni senat zavrgel pakt tiste lige narodov. Toda s'adaj je očividno prišel do zaključka, da je bilo to najboljšje od vsega, kar so mogle storiti Združene države v interesu svojega ljudstva in celega ostalega sveta. Skoro isti čas, ko je predsednik Harding govoril pred ogromno množico svojih sodržavljancev, je imel Lloyd

George nagovor do ameriških in angleških časnikaarjev ter jim dejal med drugim tudi tole:

"Rad bi videl, da bi bila Amerika tukaj, zakaj ona ima posebno avtoriteto; njena ogromna sila ji daje pravico govoriti. Amerika bi mogla izvajati vpliv kakor nobena druga dežela na svetu. Prišla bi lahko semkaj prosta in neodvisna, a pod pretvezo ki izvira iz njene neodvisnosti, bi mogla priti kot glasnica miru."

S tem besedami je angleški državnik namignil na drugi glavni razlog, zakaj je naš zvezni senat zavrgel in odklonil ligo narodov. Prvi razlog je bil to, da bi tisti pakt izpodkopaval suverenost ter ogrožal mir in varnost naše dežele. Drugi je bil to, kar je sedaj izrečno poudaril Lloyd George. Amerika more boljše služiti svetu, če ostane "prosta in neodvisna". Pride namreč dejstvo, da bo mogla Amerika odtegniti se konferenci v Genovi izvajati svojo posebno odvažnost in avtoriteto ob primernejši priliki ter priti kot glasnica miru med prepričanostjo se narode starega sveta."

Slava velikemu generalu in predsedniku U. S. Grantu!

Zadeva glede vojaškega prioboljška.

Washington, D. C. 1. maja.—Danes je v Washington prispejala posebna deputacija dosluženih vojakov s stotnikom S. P. Jacobsonom na čelu, ki bo senatu in kongresni zbornici izročila velikansko prošnjo za uvedbo "bonusa". Ta prošnja vsebuje nad en milijon podpisov.

Ko dosepejo še ostale slične prošnje semkaj, se bo o tej zadevi razmotrivalo v obeh zbornicah. V obče se sodi, da bo senatska zbornica v kratkem "bonusovo" predlogo tudi odobrila.

Nova velika Fordova tovarna.

Na obrežju michiganskega jezera blizu Hammond Ind in East Chicago, Ind. namerava znani tvorničar avtomobilov Ford v kratkem zgraditi veliko novo tovarno za izdelovanje je osi pri avtomobilih; ta nova tovarna bo veljala z zemljiščem vred nad \$3,000,000 in bo imela zaposlenih nad 4000 delavcev.

Počasna pošta.

Državni inženir J. R. Luper v Salem, Oreg. je te dni prejel poštini zavitek s fotografijami nanj odposlanih še leta. 1912 iz nekega bližnjega kraja. Slike, dasiravno so romale celih 10 let po pošti, so še dobro ohranjene.

Otrok ustrelil otroka.

Cairo, Ill. — Minuli teden je v naselbini Grand Chain nek 3 letni deček ustrelil 8-letno farmerjevo hčerko Jeanette Reichert. Pri Reichertovih se je mudil nek sosed, ki je imel nabasan somokres v svojem sukniču položivši ga na tla. To je oni deček opazil, izmaknil samokres in ga sprožil v nesrečno deklico.

Z GENOVSKO KONFERENCO.

Pogajanja z Rusijo.

Genova, 1. maja. — Angleški ministrski predsednik Lloyd George je danes naznanil posebnemu odboru ekonomske konference, da je Rusija pripravljena dati nazaj 90 odstotkov zasežene lastnine te, ali one vrste.

Genovska konferenca bo naprosila ameriškega vrhovnega sodnika Tafta, da naj imenuje načelnika posebne arbitraijske komisije v svrhu ureditve in izplačila dolgov, katere je Rusija naredila v inozemstvu. Ta komisija bo določila obrestno mero in način izplačevanja dolga.

Med vsemi državami dela Belgija temu največ zapreke ker odločno zahteva, da mora Rusija do čela izplačati svoj vojni dolg in vrniti inozemcem zaseženo lastnino.

Glede nedavno sklenjene pogodbe med sovjetsko Rusijo in Nemčijo zatrjuje načelnik ruske delegacije Jurij Čičerin, da se med označenima državama ni naredilo nobene tajne politične, ali vojaške pogodbe; o tem je bila tudi francoska delegacija danes obveščena.

Stališče Amerike napram Rusiji.

Washington, D. C. 1. maja.—Ko se je danes pri državnem tajniku mudila neka delegacija, je državni tajnik isti prvič za časa genovske konference povedal svoje mnenje v zadevi ruskega vprašanja.

Vlada Združenih držav je glede pripoznanja Rusije še vedno na svojem neomanjem stališču in Rusije ne bo preje pripoznala, dokler ne bodo ondi gotove politične razmere urejene.

V zadevi notranje politike na Ruskem se noče naša vlada vmešavati; pač pa zahteva od Rusije ugotovitev kreditnega sistema, na kar se le bo Amerika s to državo zopet stopila v trgovsko zvezo.

Tajna pogodba Rusije z Ogrsko.

London, 24. aprila.— Iz Genove se nekemu tukajšnjemu časnikarskem izvestju poroča, da nameravajo Rusi z Ogrsko skleniti tajno pogodbo, naperjeno proti mali ententi, pred vsem pa Rumunski.

V tej pogodbi se dalje priznava rusko-nemško zvezo, ko je namen naj bi bil postaviti močan blok med Poljsko in Rumunsko. Ogrji tudi zahtevajo od Rusije priznanje svojih obmejnih aspiracij, za kar naj se Rusom dovoli gotove interese v Besarabiji.

V tej tajni pogodbi so označene tudi točke glede zrakoplovbe med obema republikama.

Nove vojaške bolnišnice.

Dne 27. aprila t. l. je predsednik Harding podpisal zakonski načrt, ki določuje 17 milijonov dolarjev kredita za gradbo novih vojaških bolnišnic.

Prva ženska v senatu.

Cloquet, Minn. — Pri zadnjih primarnih volitvah je bila nominirana za demokratsko kandidatnjo zveznega senata 36-letna Mrs Peter Oleson iz našega mesta, žena tukajšnjega šolskega nadzornika.

Navedenka je hči kmetskih staršev, rojena v Minn. Dasiravno je morala več let pomagati svojem na farmi, je sleherni dan hodila v 3 milje oddaljeno višjo šolo v Waterville. Mrs. Oleson je izborna političarka in fina govornica. Ako ji bo pri jesenskih volitvah sreča mila, da zmaga, bo navedenka prva ženska v zveznem senatu.

Vsakih 6 in pol sekund en avtomobil dograjen.

Detroit, Mich. — Tukajšnja Fordova tovarna avtomobilov namerava v mesecu maju t. l. doseči rekord pri izdelovanju avtomobilov s tem, da jih, bo naredila 120,000 oziroma vsakih šest in pol sekund po enega. Fordova družba bo v to svrhu svoje tovarniško osebje pomnožila za 5000 — 10,000 in uvedla 27 dnevni delavnik v mesecu po 8 ur dnevno.

Največ dograjenih avtomobilov je ta tovarna lansko leto meseca avgusta izdelala; 109,000, ko je imela zaposlenih 40,000 delavcev.

Senatorjeva sodba o prohibiciji.

Buffalo, N. Y. — Republikanski senator James W. Wadsworth iz New Yorka se je na nekem banketu o ameriški prohibiciji sledeče izrazil:

"Zloglasna Volsteadova postava je za Ameriko prava sramota, ki povzročuje samo hinavščino med ljudstvom in raznimi uradniki. Jaz sem trdno prepričan, da pri tem ne bo za vedno ostalo, kajti, ljudstvo se bo teh hinavcev enkrat gotovo naveličalo."

Ljudstvo naj določi.

Washington, D. C. 25. aprila. — Včeraj je republikanski kongresnik Hill iz Md. v poslanski zbornici predložil svoj zakonski načrt, da naj ameriško ljudstvo pri prihodnjih jezenskih volitvah potom splošnega glasovanja določi uvedbo prodaje 2.75% piva in sadjevca.

Nova iznajdba.

Budimpešta. — Tukajšnji listi poročajo o novi iznajdbi nekega ovskega inženirja, ki bo za fotografiranje epohalnega pomena. Z njegovim aparatom je namreč mogoče predmete v veliki razdalji opaziti in natančno slikati.

Razporoke na Ruskem.

London. — V sovjetski Rusiji se nedavno mudeči Amerikane Parley Christenson je te dne dospel v Rigo. Na Ruskem je študiral socialne razmere tamošnjega ljudstva. Glede ločitev zakonov in razporoke poroča navedenec, da je vsakemu zakonskemu paru na Ruskem razporoka trikrat dovoljena.

DR. IVEC DOSPTEL V LONDON.

Naš sobrat Dr. M. J. Ivec, ki se je začetkom aprila iz Joliet podal v London nam je od tam poslal prvo razglednico sledeče vsebine:

"London, 19. aprila 1922. S parnikom "Lapland" smo se vozili osem dni. Prvih pet dni je bilo morje vsled nevihte zelo nemirno, zadnje dni smo pa imeli lepo vožnjo. Parnik se je za nekaj zakasnil, ker smo se morali ogibati veliki ledeni gori, ki je bila samo 125 milj od nas oddaljena.

Med vožnjo je umrla neka potnica, mati peterih nedoraslih otrok. Za sirote se je nabralo med potniki II. razreda \$250. Pokojnico so izročili mrzlim valovom na visokem morju; bil sem navzoč pri tem izvanrednem pogrebu. Zdrav sem in se počutim dobro. Iskrene pozdrave do vseh. Moj naslov: Dr. M. J. Ivec, 50 Russell Square, London, W. C. 1 England."

Primerna kazen za pijanca.

Policijski sodnik predmestja Englewood, blizu Chicaga je minuli teden obsodil 29 letnega pijanca Artur Gaines-a, da mora do 13. junija iti vsako nedeljo k službi božji in cerkev darovati po 25c za sedež. Da je v resnici to kazen izvršil, bo moral Gaines dne 15. junija sodniku prinesiti od župnika potrjeno spričevalo.

Kanibalizem v Rusiji.

Iz Revala se poroča, da so lačni Rusi v Samara pokrajini nedavno nekega člana Ameriške rešilne administracije napadli in požili. Tako so tudi obupani domačini več tamošnjih zalog živeža oropali.

Nemčija in Finska sta dne 23. aprila t. l. sklenili začasno medsebojno ekonomsko pogodbo, nanašujočo se na važna gospodarska vprašanja obeh držav.

Drzen poštni ropar.

San Bernardin, Calif. 27. aprila. — Ko je sinoči poštni uradnik v Coltonu, nedaleč od tukaj opravljal svojo službo, ga je iznenadil drzen poštni ropar, ki je imel samo eno roko. Lopovu se je posrečilo odnesti zavitek denarnih pisem v vrednosti \$20,000.—

Prememba časa.

Minulo nedeljo, dne 30. aprila so v Chicagu čas za 1 uro naprej pomaknili. Ta preuredba ostane v veljavi do 24. septembra. Vsi lokalni vlaki vozijo sedaj po novem časovnem sistemu, vlaki v oddaljene kraje pa še po centralnem (standard) času. V našem mestu Joliet, Ill. smo oddržali še stari čas.

Jubilejne znamke.

Italijanski filatelisti (nabiraleci poštne znamke) so naprosili vlado, da naj izda en milijon jubilejnih znamk v spomin na genovsko konferenco. Te znamke se bo prodajalo po 1 liru.

Bivši francoski predsednik umrl.

Pariz, 28. aprila. — Danes popoldne je tukaj umrl bivši predsednik francoske republike Paul Deschanel v 65. letu svoje dobe.

Pokojnik je bil deseti predsednik Francije; izvoljen je bil z veliko večino pri narodnih volitvah meseca februarja l. 1920. Ker se je 24. maja istega leta pri neki vožnji na vlaku hudo poškodoval, ni mogel vpravljati svoje službe, nakar je prevzel njegovo mesto sedanji predsednik Millerand.

Hitra prekmorska vožnja.

New York. 1. maja. — Iz Cherburgha na Francoskem se semkaj brzojavlja o ponovnem rekordu velikega potniškega parnika "Mauretania", last Cunard parobrodne družbe.

Mauretania je prevozila 3,242 morskimi milj iz New Yorka do Cherburgha v 5 dneh, 8 urah in 56 minutah s tem, da je sleherni dan vozila po 25,14 vozlov na uro. Prejšnji njen rekord je bil 5 dni in 16 ur.

Vbožan nadvojvoda.

Nekdanji avstrijski nadvojvoda Leopold, ki se je še za časa pok. cesarja Franc Josipa odpovedal vsem dvornim pravicam in nadel ime Leopold Woelfling, živi dandanes v nekem dunajskem predmestju v jako slabih razmerah. Ker ga nihče ne mara v stalno službo, se preživlja kot zakotni pisar in tolmač s približno K 3000.— na mesec, kar znaša po naši ameriški valuti celih 50 centov. Sic transit!...

Sodnik, sovražnik unije.

Washington, D. C. — Nek zastopnik premogarske unije U. M. of M. se je te dni pri delavskemu tajniku pritožil in ova dil zveznega sodnika Orr-a iz Pittsburgha, Pa. vsled kršitve zveznih zakonov. Navedeni sodnik namreč ni hotel odobriti naturalizacijskih prošenj raznih rudarjev vsled tega, ker so tekom vršee se premogarske stavke pristopili v unijo. Živela ameriška svoboda!

Zdrava naselbina.

Mala farmerska naselbina Mount Zion v Indiani je v celi državi pravi "Eldorado" za stare ljudi; bolezen in smrt sta tukaj bolj nepoznani. Letos meseca aprila je v Mt. Zion štel 59 oseb, izmed katerih je bilo 20 več kot 60 let starih.

Drage vžgalice.

Na Ruskem, v deželi svobode? in blagostanja? tudi ni vse zlato kar se sveti. Draginja gotovih in nujnih potrebščin postaja od dne do dne večja. Te dni je v Moskvi odbor za določitev cen odredil novo ceno za navadne vžgalice, ali žveplenke in sicer na 6000 rubljev za 1 zaboj s sto škatljicami, ena sama škatljica žveplenk torej velja danes na Ruskem šeststo rubljev, v Sibiriji in Kavkazu pa 1200 rubljev. Srečna Rusija!

Društvena naznanila in dopisi

NAZNANILO.

Is urada tajnika društva sv. Družine št. 5, La Salle, Ill.

S tem uljudno vabim vse člane našega društva, da naj se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje dne 7. maja ob 1. uri popoldne. Ker se nam je stari zapisnikar odpovedal, bo treba voliti novega. Želim, da bi prišlo mnogo članov na prihodnjo sejo, da nam bo mogoče izbrati ter izvoliti novega zapisnikarja, ne pa samo odbor, kakor je to navada. Poleg tega imamo na tej seji še več drugih važnih točk na dnevnem redu. Pridite vsi, in potem ne bo treba nikomur ugovarjati kar se bo sklenilo, ali odboru kaj predbacivati. Ne pozabite torej prihodnjo sejo!

S sobratskim pozdravom
Frank Strehar, tajnik.

NAZNANILO.

Članom društva sv. Vida št. 25 Cleveland, O., se tem potom naznanja, da naj se vsi vdeležijo prihodnje seje dne 7. maja ob eni uri popoldne, ker imamo neko zelo važno točko na dnevnem redu.

Ze na zadnji seji dne 2. aprila smo razmotrivali o prošnji ravnateljev tukajšnjega Slovenskega Narodnega Doma, da bi tudi naše društvo kupilo nekaj delnic. O tem je bilo več predlogov; eni člani so za to, da bi se iz društvene blagajne kupilo za \$150 teh delnic, eni za \$500, eni pa za \$1000.

Na označeni seji smo prišli do zaključka, da se mora o tem naše članstvo obvestiti in da se potom "Glasilo" skliče izvanredno sejo na kateri bo vsak član glasoval o teh predlogih. Vsem je znano, da je naš društveni denar v prvi vrsti namenjen za bolniško podporo članom i.t.d.; lahko pa tudi nekaj storimo za idejo S. N. Doma, ki je jako dobra; saj tako slišimo in čitamo, da bo to v resnici nekaj, o čem se že leta govori in piše.

Vaša sveta dolžnost je torej, da pridete za gotovo na prihodnjo sejo, da poveste svoje mnenje; potem pa glasujte po svojem prepričanju. Naj se nihče ne sramuje tega, ali onega; kar pogumno naprej in ne bodite pri tem omahljivi ter mlačni. Žal, da je nekaj takih naših članov, katerim so društvene seje le deveta briga. — Ne tako bratje! Potrudite se vsaj na prihodnjo sejo dne 7. maja, da boste navzoči, ker imamo poleg te zadeve še več drugih važnih točk na dnevnem redu v korist društva in K.S.K.J.

Ali veste, da je zdaj pristopnina v naše društvo prosta? Ali ste že pridobili kakega novega člana(ico)? Ako ne, vpišite ga na prihodnjo sejo, ker zdaj imate najlepšo priliko za agitacijo, osobito vsled tega, ker je naša Jednota solventna, da se nam ni bati nobenih večjih doklad v prihodnje.

Prosim Vas torej še enkrat: Pridite gotovo na prihodnjo sejo; ni se Vam treba zanašati na društvene odbornike, kajti vsi smo enakopravni pri društvu in od takih je od nas vseh odvisno, kako bomo razpolagali z društvenim denarjem, kajti vsak dan smo starejši; prišel bo čas, da bomo morali več podpore izplačati in to, kar imamo moramo skrbno paziti, ker ni preveč; nihče izmed nas ne zna, kaj nam lahko prihodnost prinese? Toliko v blagohotno pojasnilo.

John Widervol, predsed.

ZAHVALA.

V imenu društva sv. Fran-

čiška Saleškega št. 29, K.S.K. Jednote Joliet, Ill. se tem potom lepo zahvaljujemo vsem onim, ki so nam pripomogli do tak sijajnega uspeha pri naši prvi igri vršči se dne 23. aprila t. l. v "Slovenija" dvorani.

Hvalno izrekamo našemu mojstrskemu pevovodju in igrovodju Mr. Martin Cvenku-u, bivšemu organistu cerkve sv. Jožefa za njegov trud in delo, katerega je imel z našo igro dne 23. aprila. Iskrena hvala vsem gg. igralcem in ggč. igralcam (od prvega do zadnjega) za njih prijazno sodelovanje pri nastopu. Hvala Slov. Katol. Pevskemu društvu "Joliet" pod vodstvom Mr. Martin Cvenka za sodelovanje z različni pevskimi točkami.

Hvala naši vrli igralci na klavir, ggč. Amalia Uršich, našim vrlim članicam iz Mladinskega oddelka Gertrude Pezderc, Bernice in Genevieve Sitar; hvala mlademu Charles in ggč. Margaret Nemanich, katera sta igrala na gosli in klavir.

Hvala naši vrli kuharici Mrs. Marija Mušish in njenim pomočnicam: Mrs. Anna Kovac, Elizabeth Vardjan in Mary Kapele, katere so pripravile lepo in okusno večerjo našim igralcem.

Končno izrekamo hvalo vsem našim prijateljem in prijateljicam, ki so nam zopet pokazali svojo naklonjenost, da so nas tako mnogoštevilno posetili popoldne in zvečer, da ni bila "Slovenija" dvorana še nikdar tako napolnjena, kakor ravno na naši prvi igri dne 23. aprila. Zatorej še enkrat hvala vsakemu, kateri nam je pripomogel na ta, ali oni način do zaželjenega uspeha. Živeli!

Odbor.

NAZNANILO.

Članom društva Marije Device št. 33, K.S.K.J. Pgh. Pa. se naznanja, da se naj polnoštevilno udeležijo prihodnje seje dne 7. maja, na kateri bomo izbrali veselilni odbor (delavce) na našem pikniku (izletu) dne 4. junija na Thomasovi farmi v Dorrysville, Pa. Ta prostor je oddaljen deset milj od K.S. Doma.

S tem želi naš pripravljalni odbor čim najbolj ustreči cenj. občinstvu.

Vsi Slovani in Slovenke dobro došli na naš izlet, posebno pa članstvo društev naše K.S.K. Jednote.

S sobratskim pozdravom
John Filipič, zastopnik.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 101, Lorain, O.

Na minuli seji dne 2. aprila je naše članstvo razmotrivalo, kako bi se dalo število članov za nekaj pomnožiti, ali pridobiti nekaj novih, kajti zadnji čas je prišlo semkaj več mladim faranov ter mož iz stare domovine, ki se ne spadata v nobeno društvo, pa jim zdaj tega ne dopuščajo slabe delavske razmere.

Zatorej Vam naznanjam, da se je sklenilo na seji dne 2. aprila uvesti prosto pristopnino v naše društvo za dobo treh mesecev: maj, junij in julij (do 1. avgusta). Prosim Vas, dragi mi sobratje, da greste zdaj na agitacijsko delo član našega društva in K.S.K.J. lahko zdaj postane z malimi stroški. Gotovo Vam je znano, kako je v slučaju bolezni, ali smrti brez vsakega društva. Seveda, ako bi človek znal, da bo vedno zdrav; ali nikomur ni znano kje ga lahko nesreča za-

dane. Dosti je že bilo slučajev, da je ta, ali oni zbolel, pa ni imel nobenega sorodnika in ni spadal k nobenemu podpor. društvu. Takega omilovanja vrednega rojaka se potem sem in tja proganja, kakor zgubljenega otroka pri tujih ljudeh.

Naznanjam Vam tudi, da se je sklenilo na zadnji seji, da priredimo dne 27. maja t. l. veselico v korist društvene blagajne. Določeno je bilo tudi, da bo moral vzeti vsak član brez izjeme za \$1.— tiketov, ali pa plačati \$1.— kazni, kdor se ne vdeži te veselice. Zatorej vas opozarjam vse člane, da se za gotovo vdeležite prihodnje dne 27. maja, na kateri se bo vse najbolje ukrenilo v korist naše nameravane veselice. — K sklepu še prosim one člane, ki še niste opravili svoje velikonočne dolžnosti, da isto kmalu opravite.

S sobratskim pozdravom
Louis Konjar, tajnik.

Društvo Marije Pomoč Kristjanov št. 165, West Allis, Wis.

Članicam našega društva se tem potom uradno naznanja, da je bilo na zadnji mesečni seji dne 9. aprila sklenjeno prirediti veselico, ali zabavo v prid društvene blagajne. Veselica se vrši na soboto, dne 20. maja zvečer od 7. ure naprej v Kraljevi dvorani na 51. Ave. in Sherman St. To radi tega v "Glasilu" naznanjam, da boste znale tudi tiste članice, katerih ni bilo na zadnji seji. Prošene ste vse cenj. sestre, da se vsaka potrudite, da bo ta naša prireditev dobro izpadla, kajti čisti prebitek je za vse nas, ali za društveno blagajno določen.

Ako hočemo, da bomo napredovale v vseh ozirih, v številu članic, kakor tudi z blagajno, moramo vse skupaj delovati; nobena naj ne misli: "Saj že imamo nekaj denarja v blagajni. — Ne čakajmo, da nam pride zadnji cent, kajti vsaka zahteva podporo ako zbolji; to podporo mora dobiti, ako je do iste opravičena, saj zato imamo naša podpora društva.

Drage mi sestre. Potrudimo se vse, da bomo imele vedno potreben denar na razpolago v slučaju nesreče, katera lahko zadene tebe, ali mene, ali vsaktero izmed nas.

Tem potom Vas tudi prosim, da se kolikor mogoče v obilnem številu vdeležite prihodnje društvene seje dne 14. maja, ki bo še pred našo veselico, da se na isti vse potrebno v svrhu iste ukrene. Želim, da bi vas bilo na prihodnji seji kaj več kotpa zadnji mesec. Ene so v resnici, ki ne morejo dostikrat priti na sejo; mnogo je pa tudi takih, ki bi lahko prišle, pa nočejo, potem jim pa ni prav, kar se na seji sklene. Pridite torej na prihodnjo sejo in tam povejte svoje mnenje, ako bi bilo boljše za naše društvo.

Ob enem vas tudi opominjam, (to velja tistim, ki redno ne plačujejo asesmi) če v resnici ne morete vsak mesec prispevkov plačati, zglasite se in povejte vzrok in društvo bo to vpoštevalo. Katera članica se ne zglaši, ali ne plača najkasneje do 20. dne v mesecu bo enostavno suspendirana, pa naj se potem jezi že nad komur hoče. Žal, da se dobi take članice (teh sicer ni dosti), ki pravijo: "Le plačajte zame iz društva. Nikar me ne suspendirajte, saj bom vse pošteno društvu povrnila." — Društvo res plača zanjo 2krat, 3krat, potera pa take "dobre" članice več ni blizu. O tem imamo že skušnje. Kje naj potem društvo išče povrnila? Društvo je na ta način naravnost oškodovano. Tako početje je od strani gotovih članic nečastno in sramotno. Prosim Vas torej, da vpoštevate ta moj opo-

znanje, pa brez kake zamere! Sosestrski pozdrav do vsega članstva naše Jednote!
Terezija Jamnik, predsed.

Sheboygan, Wis.

Glede delavskih razmer ne bom dosti pisal, ker z delom že še počasi izhajamo v primeri z drugimi naselbinami, kjer je še veliko slabše kot pri nas. Plače res niso posebne, pa morajo že delavci biti zadovoljni, ker ni drugače. Seveda, marsikdo bi si rad pomagal, toda kako, — to je vprašanje?

Vojna je minula; zdaj ne rabijo več mladih fantov, da bi jih morili. Zdaj lahko gospodarijo izbirajo delavce, ker jih več ne primanjkuje. Časi, ko so tovarnarji kar sami plačali višali, so minuli.

Prišla je zopet lepa in mila pomlad; trava že zeleni, ptice selivke so se zopet vrnile iz gorkih krajev; drevje je zopet začelo poganjati; da, vse se pripravlja na veselo vigrad.

Vrteče časovno kolo nam prinaša vesele čase, a tudi z žalostnimi ne zaostane. — Velikonočne praznike smo obhajali prav vesele, in tudi na Belo nedeljo popoldne in zvečer smo imeli dosti zabave, ko je priredilo dr. sv. Jan. Krst. svojo veselico v cerkveni dvorani. To vam je bilo zvečer smeha pri bprki "Vedeževalka!"

Navedeno društvo pa ni obhajalo samo veselje na Belo nedeljo, ampak tudi žalost; izgubilo je namreč ravno ta dan enega svojega sobrata in ustanovnega člana, dobro znanega in spoštovanega rojaka Antona Suša, gostilničarja in mesarja. Škoda ga je za celo naselbino. Saj se je pa tudi videlo pri njegovim pogrebu, kako ga je ljudstvo ljubilo in čislalo. Takega pogreba še ne pomnimo med našimi rojaki tukaj. Vencev je bilo v vrednosti do \$250.00; avtomobilov pri sprevodu pa 68; sv. maša zadušnica se je brala v naši slovenski cerkvi z leviti.

Pokojni in nepozabni nam Suša je bil zadnje čase tako prijazen v vsakem, da je to že nekaj pomenilo, da jemlje slovo od tega sveta. Koliko dobrega je storil za našo faro! Ko smo dobili zvonove iz Ljubljane, je dal pok. Suša vse trame, da visijo zvonovi kot v starem kraju. Zadnji čes pa je tudi obljubil oskrbeti napeljava vodovoda na naše novo pokopališče. O, Anton, veliko skrbi si vzel nase in veliko dobrega si storil za našo naselbino; toda smrt ti je prečrtala tvoje nove blage načrte in delo. Misli si, kako boče drugim voda kropila grobove; zdaj bom pa jaz gledal na to, da bomo z napeljno vodo cvetke tvojega groba prvemu škropili. Spominjam se še dobro, kaj si mi govoril, ko si pri meni naročil veliko kad za vodo.

Kako zelo se je baš pokojnik brigal za naše novo pokopališče vem jaz dobro, ker je bil večkrat pri meni. Naj mu bo za to Bog obilen plačnik!

Pokojni Anton Suša je bil doma iz vasi Cerovec, fara Trebelno na Dolenjskem. Smrt ga je ugrabila v najlepši moški dobi, 39 let. Tukaj zapušča soprogo, štiri otroke, mater in tri brate.

Tem potom izrekam njegovi hudo prizadeti družini iskreno sožalje; ranjkemu Antonu pa naj bo zemljica lahka, katero si je sam izbral za zadnje počivališče. Svetila mu večna luč!

Tukaj pri nas se vsi farani marljivo pripravljamo za napredke naše cerkve in šole. Dne 30. aprila bodo priredili plesno veselico v korist cerkvene blagajne naši slovenski harmonikarji; dne 7. maja pa bomo imeli prvič v naši cerkveni dvorani premikajoče slike s svojim lastnim aparatom (st-

rojem). Za to gre čast našemu rojaku Frank Rafelt-u, ki se je veliko trudil, da je nakolektal potrebno svoto.

Dne 23. 24. in 25. maja bomo pa imeli velik bazar v korist šolske blagajne ali naše farne šole. Za to so se zavzeli vsi katoličani mesta Sheboygan. Več, upam o tem bomo še poročali.

S pozdravom
Jakob Prestor.

Lorain, Ohio.

Dasiravno že malo pozno, se vseeno danes oglašam iz naše slovenske naselbine, da opišem kako se gibljemo v cerkvenih, ali verskih zadevah.

Od 26. marca do 2. aprila smo imeli sv. misijon, katerega je vodil navdušen, frančiškan Rev. Benvenut Winkler, O.F. M. iz Chicaga, ki je mnogo pre-

skusil za časa minule vojne v stari domovini. Bog mu povrni za ves njegov trud. Od 4. ure zjutraj do 11. pozno zvečer se je trudil; polagal in oznanjal nam božjo besedo, da je marsikaterega vernika presunilo do srca in solz. Z velikim uspehom in v obilnem številu smo se vdeleževali v tem slabem vremenu sv. misijona, kajti deževalo je ves teden. Premišljevali smo Kristusovo trpljenje in smrt, kar nam bo enkrat v plačilo in versko tolažbo.

Sklep se je vršil 2. aprila v nedeljo zvečer; vdeležilo se ga je devet tujih duhovnikov ter veliko število ljudstva od blizu in daleč. Res je bilo veselje pogledati številno zbranih vernikov v cerkvi (starih in mladih).

Konec na 6. strani 4 stolpcev v sredi.

"111" cigarete

Dobro! 10¢

Kupi te cigarete in prihrani denar.

VABILO K PREDSTAVI

"RAZVALINA ŽIVLJENJA"

DRAMA V 3 DEJANJH—SPISAL F. S. FINZGAR.

Katero priredi Slov. Izob. in Podp. društvo

"Triglav"

JOLIET, ILL.

v nedeljo dne 7. maja 1922

DVORANI SLOVENIJA

Prvič v Jolietu vprizorjeno!

Pričetek točno ob dveh pop. in pol osmih zvečer.

PETJE.

Poje, Slovenski Pevski zbor "Slavec".

1. Pogled v nedolžno oko.—Moški zbor P. H. Sattner
2. Jadransko morje.—Moški zbor A. Hajdrieh

Osebe v igri:

- Urh Kante, žganjarnar Mr. Frank Zupančič
- Lenčka, njegova hči Miss Josephine Bučar
- Tona, njegova rejenka Miss Mary Rozina
- Martin, kmet, сосед Mr. Fred Ferlin
- Ferjan, kmet, сосед Mr. Feliks Jamnik
- Sirk, kmet Mr. Anton Blatnik
- Mica Slana, potovka Miss Augusta Živetz

Pred igro in po igri svira orkerster Mr. Peter Ahačič. Prvo dejanje se vrši proti večeru pred Urhovo žganjarno—Drugo dejanje se vrši v sobi Martinove hiše—Tretje dejanje kakor v drugem.

Vsebina igre: Urh, star skopuh, prodaja kmetom žganje in jim posojuje denar. Njegova hči Lenčka ljubi Ferjana, toda njen oče ga ne mara, pač pa sili hčer, da vzame Martina, ki ima velik grunt. Martin je prej imel otroka s Tono, Urhovo rojenko, ampak starega oderuha to nič ne ženira. Končno prišli Lenčko, da se poroči z Martinom Lenčka pa ni srečna. Ona še vedno ljubi Ferjana in s shaja z njim. Njen mož Martin je vsled tega psuje in v hiši je večer prepir. Urh in Martin bi rada pogajala Ferjana iz vasi, zato mu prodasta posestvo, toda on noče iti. Lenčka, vsa opupana, se uda žganju in postane prava razvalina življenja. Nekega večera pa pride Martin nenadoma domov pijan in ko izve, da jo ima obiskati Ferjan listo noč, plane nanjo in jo zadavi.

Kraj: na Slovenski deželi. Čas: sedanost. Vstopnina: Sedeži prve vrste 50c, druge vrste 35c. K tej predstavi uljudno vabi

ODBOR.

Brez vere.

Devet govorov o neveri.

V stolni cerkvi v Ljubljani govoril

Dr. Mihale Opeka

Stolni kanonik in učitelj homiletike na vseučilišču v Ljubljani.

(Iz zbirke "Brez vere." V Ljubljani 1921. Založba K. T. D. H. Ničman.)

DRUGI DEL.

(Nadaljevanje.)

(Nedelja v osmini Razglašnja Gospodovega.) Cerkev časti sv. Tri Kralje, vse te dni kakor na praznik sam. Tudi mi jih ne pustimo čisto iz spomina! Ni gotovo, ali so bili sv. Trije Kralji resnično pravi vladarji vsaj treh manjših rodov na Jutrovem — kakor nekateri mislijo — ali pa le imenitni, učeni in ugledni duhovni knezi — kar je bolj verjetno. — Eno pa je gotovo: da so bili dobri, pošteni možje, ki so po skrivnostnih napovedih izraelskih prerokov, obranjenih med Asirci, Babilonci in Perzijci, čakali in hrepneli po slovečem izraelskemu kralju, ki je imel celemu svetu prinesiti odrešenje. Bog, ki je vodil njihova sreča in jim je s čudežno zvezdo oznanil rojstvo svojega Sina, je njihove duše tudi pripravil s čudnostmi, da so bili vredni vere vanj. Eno krepost, ki se meni zdi, so jo v obilni meri imeli, je bila ponižnost. Pomislite samo: Oni, kralji, ali vsaj učeni modrijani, pa se ne obotavljajo prav nič, iti za zvezdo k zapuščenemu pastirskemu hlevu, stopiti v hlev in se ustaviti v njegovi votlini ob preprosti Devici, skromnem Jožetu in ubogem Detetu. Pač ljubezniva ponižnost in preprostost! Zato pa jim je bila razodeta velika skrivnost vere — nečlovečenje Sina božjega, razodeta tako jasno in trdno, da so padli pred betlehemske Dete na kolena, ga molili in mu darovali darov, kakor se spodobijo pravemu Bogu-človeku. Pač res: ponižnim svetlo sije luč vere. Skriva pa se ta luč prevzetnim, napuhjenim. Ošabni napuh je velik vzrok, da ljudje razodete božje resnice ne verujejo. Spominjate se, da sem zadnjič začel poglavje o vzrokih nevere. O drugem nje vzroku — o napuhu — bom danes nekaj stvari izpregovoril.

Če vprašate apostola Pavla, vam bo jasno povedal, da je napuh predstopnja nevere. V listu do Rimljanov govori o nekaterih Judih, ki so odpadli od vere in bili kakor veje odlomljeni od drevesa, ki je Kristus ter pravi: — Prav! Zavoljo nevere so bile odlomljene (namreč: te veje). Ti pa po veri stojiš; ne bodi prevzet, temveč boj se! (Rim. 11, 20.) To se pravi: Ti, ki si še trden v veri, pazi, da ne boš odlomljen kakor oni, ki so padli v nevero; zlasti ne bodi prevzet, napuhjen — drugače se ti zgodi, da boš odpadel tudi ti, kakor oni. In sam Gospod Jezus je nevernim Judom napovedal, da zato ne verujejo, ker svoje časti iščejo, ker so napuhnjeni, človeške časti lakomni, tega pa, da bi tudi Boga častili, da bi njemu dopadli, jim ni mar: — Kako morete vi verovati, jim je dejal, ki drugi pri drugem časti iščete, in časti, katera je od samega Boga, ne iščete? (Jan. 5, 44.) Tudi je vero označil kot dar, ki se daje ponižnim, njim pa, ki se v svojem napuhu imajo za bogve kako modre in razumne, ostane prikrit: — Zahvalim te, Oče, je molil k nebeškemu Očetu, Gospod nebes in zemlje, da si to skrili modrim in razumnim (t. j. tistim, ki sebe za take imajo in se v svojem napuhu povišujejo), zahvalim te, da si to skrili modrim in razumnim, in si razodel malim (t. j. ponižnim). Mat. 11, 25.)

In zares, moji častiti poslušalci! Vera je milost, a milost Bog deli ponižnim, napuhjenim pa se ustavlja, kakor zagotavlja sv. Peter (I. Petr. 5, 5). Tudi je vera po svojem bistvu ponižnost. Vera zahteva, da človek podvrže svoj razum besedi božji, kakor jo oznanja Cerkev. Treba je priznati resnico božjo v Cerkvi, veljavo božjo v Cerkvi, neizmotljivosti božjo v Cerkvi. Treba je sprejeti, za res imeti, za največjo gotovostjo pristati na vse, kar uči Kristusova Cerkev, čeprav so verski nanki za naš razum skrivnosti, katerih obseči, podreti, do dna razumeti ne moremo. In glej, prav to je tisto, česar napuh neče! Napuh, zlasti takozvani neenjaki napuh, hoče, da je človekov razum višek vsega. Česar ta razum ne razume, tega napuh ne sprejme, tega nima za resnično, o tem neče nič slišati. Česar človeški razum ne obseže, kamor on ne prodre, česar on do dna ne pregleda — tega, pravi napuh — ni. Zato skrivnosti ni, in vere, ki uči skrivnosti, ne priznavamo — mi misleci, mi učenjaki, mi veliki duhovi. Avtoriteta, veljava Cerkev nas ne briga: mi njenih dogem, ki jih ne razumemo, ne maramo! — Zahlevati, da bi kak veltum, kak Shakespeare, kak Goethe sprejel dogme, t. j. trdne, stalne nauke kake vere, in bil o njih prepričan, bi se reklo zahtevati, da naj velikan čbujje čevlji pritlikavega, je dejal v svoji napuhjeni domišljalosti Schopenhauer.

Tak je govor napuha, posebno učenjakega napuha. Vprašanje je: Ali je tak govor moder? Ali je vruden tiste velike pameti, ki jo tako donebesno proslavljajo? — Ne, ni je vreden! Marveč tu je na mestu beseda iz knjige Pregovorov: Kjer je napuh, tam je tudi sramota; kjer pa ponižnost, tam je tudi modrost. (Preg. 11, 2.)

Ta napuh predvsem ne pomisli, koliko mislecev, velikih duhov, pravih prosvetljencev, orjakov znanosti in vede je že šlo skozi stoletja, ki so vsi ponižno uklanjali svoj razum pred vero. Da nič ne rečem o velikem apostolu narodov, Pavlu, ki je bil gotovo za svoj čas izobražen mož, pa je tako iz duše klical: Scio, cui credidi — vem, komu verujem, et certus sum — in gotov sem svoje stvari (2 Tim. 1, 12); da nič ne govorim o tistih preslavnih in svetih učenjakih, ki so kot četnje in učniki vere razsvetljevali Cerkev v prvih stotletjih, od katerih učenjakov bi meni sam globoki Avgustin, ki je veroval, zadostoval, da tudi jaz verujem; da ne govorim o teh — poglejte druge, ki jih svet nemara bolj upošteva nego leta! Newton, Anglije največji avstronom, matematik in fizik, ni nikoli bral božjega imena, da ne bi odkril svoje glave. — Kepler je izvil svojo otroško ponižno vero na koncu svojega velikega dela o harmoniji svetov v besede: — Zahvalim se ti, moj Stvarnik in moj Gospod, da si dal to veselje nad svojim stvarstvom, to radost nad deli tvojih rok! Jaz sem razodel ljudem krasoto tvoji del, kolikor je premožel moj končni duh obseči tvoje neskončnosti. Kjer sem kaj rekel, kar je tobe nevredno, ali kjer sem šel za lastno slavo, mi milostno odpustiti! — Kopernikova priljubljena ponižna molitev je bila: Gospod, ne prosim te milosti, tako veliko kakor Pavlova, ne odpuščenja, kakor si ga dodelil Petru, marveč tistega, ki si ga dal razbojniku na križu, tistega odpuščenja te prosim. — Začetnik novejšje botanike, Linne, je kakor kak psalmist prepletel vsa svoja dela z navdušeno hvalo

božjo. — Volta, iznajditelj na polju elektrike, se ni sramoval javno otrokom razlagati katolikizem. — Ampere, njegov tovariš na istem znanstvenem polju, je svoje prijateljsko razgovore s slavnimi literarnimi historikom Ozanamom najrajši končeval z Bogom. — Potem, pripoveduje Ozanam, je vzel svoje široko čelo med dlani in je zaklical: Kako velik je Bog, Ozanam, kako velik je Bog — in naša vednost ni nič!... In sloveči raziskovalec luči, Fraunhofer — in eksaktni naravoslovec Becquerel — in veliki kemik Liebig — in Pasteur — in Carnoy — in Larmee — in Bergmann — in Baronius — in Hugo Grotius — in Balmes... sama slavna imena na polju najrazličnejših znanosti — in sto in tisoč drugih (kdo bi jih naštel!) so se klanjali razodetju, Bogu, Kristusu, veri, Cerkvi. — Kako stoji pred njimi učenjaki napuh današnjih nevernih glav? Ah, ali nisem dejal prav, da velja beseda: Kjer je napuh, tam je sramota!...

Kajti — kako neki so stotine in tisoči učenih mož mogli ukloniti svoj razum pod jarem vere vkljub skrivnostim, ki so človeškemu umu nerazumljive? Kako da niso govorili, kakor govore moderni ljudje: Česar ne razumemo, tega za nas ni! — Zato, moji častiti poslušalci, ker so vedeli, da naš razum ni vseomogočen, vseobsežen, vseprodiren. Zato, ker so vedeli, da je moč našega razuma le omejena moč, da je zanj vse polno skrivnosti že v tej ustvarjeni naravi... Oj ti človek-učenjak, poln zanosa in ponosa, ošabnosti in napuha poln, povej: ali niso postavljene tvojemu razumu meje vsepovsod — v tebi, nad teboj, pod teboj, okrog tebe? Povej, razloži mi natanko, kaj je n. pr. samo tisto, kar najbolj gotovo veš, da je res v tebi, kar najbolj živo občutiš — življenje tvoje? Kaj je življenje tvoje? Samo bivanje ni, ker bivajo stvari, pa ne žive; mišljenje ni, ker žive stvari, pa ne mislijo gibanje ni, ker zemlja se giblje, pa ne živi; čutenje ni, ker so slušaji, ko ne čutiš, pa živiš... Kaj je torej življenje tvoje? Pokonci, tvoj razum, poveži!... Tvoj veliki razum, razloži!... Ne moreš? Ah, glej — skrivnost! A to je le ena skrivnost v tebi. Koliko jih je pa še! Skoro ves si sam sebi skrivnost, o človek! Skoro v ničemer samega sebe do dna ne razumeš... — In potem pojdi iz sebe vse kakšne nerazumljivosti vsepovsod! Kašne skrivnosti — ne samo v onih neskončnih prostorih neba, kjer milijone in milijone milj nad našimi glavami drve v divjem diru naokrog telesa neizmerno velikosti, katerih vsako je svet zase... marveč skrivnosti tudi v najmanjšem atomu prahu, ki hođiš po njem; saj ne veš, ne kaj je pravzaprav prah, ne kaj je atom. — Kakšne skrivnosti — ne samo v globinam oceana, ki jih ne moreš dozreti... marveč tudi v peščenem zrnu na obali, ki njega bistva ne poznaš. — Kakšne skrivnosti — ne samo v skoro brezkončni plodovitosti vesoljne zemlje... marveč tudi le v enem samem preprostem semenu, čigar kalivna sila nikoli razumel ne bo deš. — Zrak, ki ga vdihavaš in ki te živi; čas, ki ga živiš in ki tvoja dejanja meri; luč, ki jo gledaš in v kateri vidiš vse drugo... vsi so polni skrivnosti, zate — da niti z besedico ne omenim prostranskega kraljevstva živali... Sto tisoč, sto milijonov skrivnosti... Vse povsod moje razumu... Zjaj v naravnem svetu... Kaj tedaj v nadnaravnem, v Bogu, v brezbrežju njegove resnice in

spoznanja?... In ti hočeš vse razumeti — drugače ne veruješ!...

Toda praviš: nadnaravnega sveta ravno ni! — Kako da ne? Če se pa v naravnem razodeva? Če so pa vsepovsod po zemlji sledovi stopinj, s katerimi hođi po zemlji veliki Bog? Če je pa prišel Eden, ki nam je govoril o nadnaravnem svetu — Kristus Gospod — v polni luči zgodovine izkazani, izpričani Sin božji?... Ah, napuh, povesi glavo! Ni je modrosti, kjer si ti, ni je!...

Ali pa povejte še, častiti poslušalci, če je modrosti le to: Pravijo: Otroci naj verjamejo odraslim, če tudi še ne razumejo, kar jih odrasli uče; zakaj otroški razum se mora zaupati razumu odraslih; — prav je tako... Pravijo: Neučeni naj verjamejo učenim, čeprav ne razumejo vsega, kar ti govore; zakaj preprosti razum se mora vdati razumu znanstvenih mož; — dobro je tudi to... Pravijo: Slepec naj verjame temu, ki vidi, čeprav sam nima pojma o prikaznih luči, o barvah, o medsebojnem razmerju stvari itd.; zakaj ta, ki ne vidi, se mora zanesti nanj, ki vidi; — res je, vse v redu... Toda — kakor hitro pa praviš: Človek naj verjame Bogu, čeprav njegovih skrivnosti ne razume, zakaj omejen in zmotni razum se mora predati neomejeni in nezmotljivi resničnosti božji — tedaj pa vstanejo in pravijo v svojem napuhu: Ne! Česar ne razumemo, tega ne verjame mo!...

Ali je to modrost, moji častiti poslušalci? Staviti Boga pod ljudi? Stvarnika pod stvari? Ne, to ni modrost! Beseda iz knjige Pregovorov velja zopet in zopet: Kjer je napuh, tam je sramota... Še veliko bi imel tu povedati. Zato nič pravega konca ne najdem. Eno prosim: Varujmo se napuha! Amen.

Grob sv. Frančiška Ksaverija.

(K tristoletnici proglašenja sv. Frančiška Ksaverija za svetnika, dne 12. marca 1622.)

Pri svojem misijonskem delovanju na Japonskem je sv. Frančišek Ksaverij spoznal, da je treba prej pokristjaniti Kitajsko, potem šele bo misijonsko delo na Japonskem uspevalo. Glavni ugovor Japoncev, ki so zelo cenili kulturo "nebeške države" — kakor se navadno naziva Kitajsko — je bil: "Kako more biti krščanska vera resnična, če Kitajci ničesar ne vedo o Kristusu." Zato je Frančišek sklenil podati se na Kitajsko. A kako priti tja, ko je pod smrtno kaznijo vstop zabranjen. — Odločil se je oditi s trgovcem Jakobom Pereiro, ki je bil na poti h kitajskemu cesarju kot španski poslanik. A kraljevi namestnik v Malaki, Portugalec Alvaro d'Ataída, je španskemu poslaniku vzel ladjo in mu ni dovolil iti na Kitajsko. Frančiškovi načrti so bili s tem prekržani.

Namestnik je postavil na uropano ladjo lastno posadko in jo sklenil poslati na otok Sancijan v trgovske svrhe. Frančišek je spremenil svoj načrt in odšel z ladjo na Sancijan v nadi, da se mu bo mogoče od tam vtihotapiti na kaki kitajski trgovski ladji v zaželjeno deželo. Dospel je na otok 12. avgusta 1552.

vjem; v dolnicah uspeva niž. Prebivalci so redko naseljeni. Ker je bilo tujcem pod smrtno kaznijo prepovedano stopiti na kitajsko zemljo, in so trgovci vseeno hoteli kupčevati s Portugaleci, so se trgovci shajali na Sancijanu in tam trgovali.

Dokler je bilo več ladij na otoku, se Frančišku ni godilo posebno slabo. Ko so pa odšle vse kitajske in portugalske ladje, in je ostala le ladja Santa Cruz, s katero se je Frančišek pripeljal, tedaj so se začeli zanj dnevi bede in pomanjkanja. Namestnik Alvaro d'Ataída je dal mornarjem stroge ukaze, naj prepuste Frančiška lastni usodi. Kapitan Luiz d'Almeida mu je bil sicer naklonjen, toda kaj je zmozel sam, ko ga je nadzorovalo 25 divjih mornarjev, ki so se trudili izpolniti namestnikov ukaz z vso okrutnostjo.

Frančišek in z njim njegova zvesta spremljevalca Kitajec Antonio in mladi Indijec Kristof, se je naselil v mali, slamnati koči, ki je bila le slabo varovana pred mrzlimi viharji in mokroto.

20. novembra 1552 napade Frančiška huda mrzlica. Njegovo telo oslabilo vsled zatajevanja, pomanjkanja in velikih potovanj, se ni moglo ustavljati boleznim. Upirajoč svoj pogled na Križanega je 3. decembra 1552 izročil veliki apostol Vzhoda svojo dušo Bogu. Njegove zadnje besede so bile: "V tebe, Gospod, sem zaupal, ne bom osramočen vekomaj." — Dva podpoveljnika na ladji, ki sta bila Frančišku vedno vdana, a mu nista mogla pomagati, sta pomagala Frančiškova služabnika pri pokopu. Truplo so oblekli v mašno obleko in ga položili v krsto, ki je bila napolnjena z živim apnom, da bi prej segnilo in bi mogli ob odhodu vzeti kosti s seboj. Na grob so nanosili kup kamenja. Ladja je morala vsled prehitro nastalega mraza in z njim združenih vetrov ostati celo zimo na Sancijanu. 17. februarja je ladja odpeljala v Malako. Pred odhodom je dal kapitan skrivaj odpreti grob sv. Frančiška. Ko so odstranili apno z obličja, so zapazili, da je popolnoma sveže in zdelo se je, da Frančišek spi; istotako je bilo celo truplo z obleko vred popolnoma nedotaknjeno. Raziskovali so dalje; odrezali so pod kolonom kos mesa, in veliko krvi je priteklo iz rane. Veseli so Portugaleci dvignili zaklad in ga prenesli na ladjo; prepeljali so ga najprej v Malako, pozneje pa v Goo, kjer se še danes nahaja.

Četudi ni Sancijan dolgo užival časti, da bi hranil te svetle ostanke, vendar čuti krščansko srce neko sveto spoštovanje, ki mu misli na ta kraj. L. 1556. so Kitajci prepustili Portugalcem Macaso; s tem je Sancijan, ki je bil dosedaj zbirališče kitajskih in evropskih trgovcev, zgubil svojo veljavo; radi morskih roparjev, ki so vedno tam okoli brodarili, je postal celo težko dospen. A kljub temu so ga katolíci, zlasti misijonarji radi pogosto obiskovali. Nekaj let potem, ko je bil Frančišek proglašen svetim, so jezuitje iz kolegija v Masaco potavili na njegovem grobu kamen s portugalskim in kitajskim napisom; prvi slove: "Tu je bil pokopan Frančišek Ksaverij iz družbe Jezusove, apostol Vzhoda. Ta spomenik je bil postavljen l. 1640." Drugi pa: "Od skrajnega Zapada došli učitelj iz družbe Jezusove, sv. Frančišek Ksaverij je odšel v nebo v 32. letu cesarja Kiazima, v zimskem mesecu. V 12. letu cesarja Čungčina so postavili udje imenovane družbe ta spomenik." — Kmalu so oto-

čani sicer razgrebli grob in odkopali kamen, ker so mislili, da je tam kak zaklad, a kamen so pustili na mestu ležati. — L. 1698, so zaobljubili potniki na neki francoski ladji, ko jih je blizu mesta Masaco pripravil velik vihar v smrtno nevarnost, da zgradijo v slučaju rešitve kapelico na grobu sv. Frančiška Ksaverija. Rešeni so v resnici izpolnili zaobljubo, ko so čez dve leti dobili dovoljenje od mandarinov. 15. marca 1700 je P. Gašper Kastner S. J. odšel na otok z nekaj delavci in četo vojakov, ki mu jih je dal podkralj v brambo proti morskim roparjem. Delo so začeli 19. marca, končali pa 2. junija. Pet korakov pod grobom so postavili ob obali velik križ. Na grob so zopet postavili spomenik iz l. 1640., od tod pa so napravili 7 stopnic navzgor do male kapelice, ki so jo posvetili sv. Frančišku Ksaveriju. Vse prostor so obdali z 1,5 m visokim zidom. Žal, da to svetišče ni stalo dolgo. V preganjanjih l. 1724—1732 je bilo porušeno kot druga svetišča na Kitajskem. Ostajale spomenik iz l. 1640. Nastopili so žalostni časi za kitajske misijone. Poleg tega je bilo radi roparjev nevarno pluti po kitajskih vodah. Sancijan in z njim grob sv. Frančiška je postajal vedno manj znan. Le redkokrat so si upali misijonarji obiskati ta sveti kraj. Kljub vsem nevarnostim pa so kristjani prirejali celo procesije na otok. Nastala je splošna želja, naj se obnovi svetišče sv. Frančiška. In res je zagledalo dan vstajanja! L. 1867 je obiskal Sancijan apostolski vikar Kantonski, č. g. Guillemin iz pariške kongregacije za zunanje misijone. Pri prvem obisku je ostal tam 8 dni, premišljeval in molil na grobu velikega apostola. Po vztrajnem delu in neumornem prizadevanju je kmalu udeležil načrt, ki ga je tedaj zasnoval. Sedaj se dviguje na grobu sv. Frančiška Ksaverija gotška kapelica 20 m dolga in 10 m široka s tremi oltarji in 24 m visokim zvonikom. Sredi kapele se nahaja še na svojem prvotnem mestu spomenik iz l. 1640., okrašen z marmornatimi ploščami in napisom: "In morte vita." (V smrti je življenje.) Na hričeku nad kapelo se nahaja piramida s križem na vrhu. Sledujoče goreči misijonar sezidal v bližini največje vasi misijonsko hišo. Tudi za otočane je poskrbel najbolje, ustanovil jim je šole, jim pomagal v borbi proti roparjem itd. Slovesno blagoslovljenje kapelice se je vršilo 5. aprila 1869; udeležilo se ga je nastotine Evropejcev in Kitajcev, zastopniki raznih oblastí, celo kraljevi namestnik iz Malake s četo vojakov, kar je slavje še povečalo. Namestnik je sprejel spomenik, kapelo in sploh vse otok v svojo posebno varstvo.

Tako so vsaj pozni potomci postavili sv. Frančišku dostojen spomenik na mestu, odkoder je želel oditi v nov vinograd Gospodov, a ga je Gospod poklical k sebi, da mu da zasluženo plačilo, onemu Frančišku, ki je krstil 1 milijon pogonov, Frančišku, ki je više cenil eno dušo ko vse posvetno, ki je prepotoval dežele in morja, pridigoval Kristusov evangelij v 20 jezikih, njemu, ki je umiral v zavesti, da ga je zapustilo vse, razen Enega, in tega je zaupanjem klical ob smrtni uri: "V tebe, Gospod, sem zaupal, vekomaj ne bom osramočen."

V NAJEM

se odda lično stanovanje s 4 sobami in prvem nadstropju za kako manjšo družino. Vprašajte na 1506 N. Broadway Joliet, Ill.

“GLASILO K. S. K. JEDNOTE”

Edinaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Američkih.

Uredništvo in upravljalstvo:

1804 N. Chicago St.

JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

Narodnina:

Na blane, na leto	\$1.20
Na polletno	\$0.60
Na šest mesecev	\$0.30

OFFICIAL ORGAN

of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the UNITED STATES OF AMERICA

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1804 N. Chicago St.

JOLIET, ILL.

Phone: 1048.

Subscription price:

For Members, per year	\$1.20
For Nonmembers	\$2.00
For Foreign Countries	\$3.00

Izjalovljen socializem.

Pristaši socialistov vedno zatrjujejo, da bo edinole socializem spravil človeštvo na pravo pot, ali do pravega cilja, kar je pa naravnost nemogoče in neizvedljivo. V dokaz temu naj nam služi naša lastna zgodovina, oziroma zgodovina Združenih držav. Vzemimo n. pr. za izgled prve koloniste južne države Virginija.

Ko so se pričeli v Virginiji naseljevati prvi kolonisti, tedaj ni oudi nihče lastoval kako privatno zemljišče, ali posestvo. Ze prvi naseljenci v Virginiji so bili takih nazorov, kakor so dandanes socialisti, komunisti in boljševiki, da naj se vse imetje podrvavi in skupno lastuje. Najbrvo so torej izčistili pusto zemljo stare kolonije; zatem so zasejali razna poljska semena, na jesen pa spravljali vse pridelke v skupno, ali javno žitnico. Sleherni kolonist je bil primoran opravljati dela na polju brez kake plače ali zasluzka; pač so dobivali na jesen in zimno gotove odmerke pridelkov za živež in prehrano po številu članov kolonistov družine.

Kakšne so bile pa posledice tega združnega dela? Ali je bilo ljudstvo v tej srečni koloniji v obče zadovoljno? Ali so se v Virginiji glavne ideje socializma in komunizma sploh uresničile? — Ne! Ljudstvo pred vsem ni imelo veselja do dela. Bolj trdni in marljivi so se ves dan trudili na polju, slabotnejši in lenuhi so pa počivali. Ko je pa prišla zima, so imeli vsi enake deleže od strani združnega skladišča. Marsikdo izmed prvo označenih si je mislil: “Čemu bi se toliko mučil za druge?” — Lenuhi so pa rekli: “Naj le pridni za nas delajo; ko nastopi zima, si bomo itak pridelke delili.”

Ni trajalo dolgo zatem, ko so se neko spomlad v označeni komunistični koloniji vsi stanovalci urpli, da nočejo več po starem načinu delati. Na jesen, ko je bilo treba deliti pridelke, so bile vse združne žitnice prazne in ljudstvo je moralo stradati.

Vse te nepravilne je pa vlada kmalo zatem preprečila s tem, da je razdelila skupno ozemlje med posameznike. Sleherni kolonist je dobil toliko in toliko akrov zemlje, ki je bila izključno njegova last. Od tedaj so se razmere v Virginiji znatno izboljšale. Ljudstvo se je zopet oprijelo dela in kolonija je napredovala. Ker je bila posest v privatnih rokah, je vsakdo z veseljem obdeloval svojo zemljo, ker je znal za koga dela.

Človeška narava je dandanes še ravno taka kot pred 300 leti. Načelo socialistov bi v srehi ljudstva zamorilo ves čut do marljivosti, kar se je očitno pokazalo zadnji čas v boljševiški Rusiji. Tam so vso trgovino, promet in poljedelstvo prevzeli komunisti v svoje roke. In kaj so dosegli? Pomanjkanje produkcije, lakota in bedo.

Ni res, da so zavezniki povzročili veliko lakoto na Ruskem. Rusija je bogata poljedelska država in obstoja iz pretežne večine kmetov. Ker so pa njih voditelji (komunisti) zahtevali vsako leto preveč desetine od kmetov, kmetje zadnji čas niso hoteli več obdelovati zemlje. Dajati so morali namreč državi tretjino vsega pridelanega žita za prehrano rdeče armade. Kdor se je temu branil, so mu pa s silo vzeli ter ga poleg tega še občno kaznovali.

4 leta bridke šole komunizma na Ruskem so sovjetsko vlado izučila, da so zopet izročili tovarne in razna podjetja v roke posameznikom, ali zopet po starem.

Ze od pamtveka je sistem človeške družbe tako urejen, da se istega ne more premeniti. So na svetu ljudje, katerim je sreča mila, da lahko udobno živijo, ker imajo zadosti sredstev; so pa tudi reveži, ali delavci, ki se morajo za svob vsakdanji kruh hudo pehati. Ta sistem je star že tisočletja. Ako bi n. pr. danes vse bogastvo Amerike med 110 milijonov prebivalcev enakomerno razdelili (kakor to zahtevajo socialisti), bi šla Amerika kmalo na boben. Ves promet in vsa obrt bi se ustavila ker bi ne hotel nihče več delati. Godilo bi se nam tako, kakor prvim kolonistom države Virginije, ali pa nesrečni Rusiji.

SLIKE IZ RUSIJE.

(Poroča Donald Day v “Chicago Tribune”.)

Nikjer na Ruskem niso potujoči tujei glede življenja in imetja v toliki nevarnosti, kakor v pokrajini Ufe, kjer živi največ cestnih roparjev in morilcev. Ti cestni roparji so postali zadnji čas celo tako predrzni, da potnikom po reklamnih deskah v bližini postaj javno naznanjajo svoje načrte s sledečim svarilom: “Do šest ure je obleka vaša, po šest uri pa naša!”

Kakor poroča chikaški zdravnik Dr. Francis Rollins, bivši zdravniški ravnatelj Ameriške reliefne administracije

v Ufi, se ta svarila tudi v resnici izvršujejo. Sprva so oblasti označene napisne table odstranjevale; ker so se pa le tega dela naveličale, so jih končno pustile stati.

Umori po noči so v tem okraju na dnevnem redu. Ako tujee pade tem razbojnikom v roke in se noče sleči, ozir. dati svoje obleke tem boljševiškim razbojnikom, ga le ti enostavno umore. Glavni plen je pri teh roparjih obleka, katero višje cenijo kot denar.

Včasih se pripeti, da ti organizirani roparji tudi pri belom dnevu napadejo kakega voznika; nič jim ni za človeško žrtev, samo da vozniku ukradejo konja. Nedavno so ti brezvestni boljševiki napadli družino nekega ameriškega administracijskega nadzornika; umorili so njega, ženo in 3 otroke misleč, da ima dosti živeža shranjenega v hiši. Tako so tudi umori šuvajev po raznih skladiščih na dnevnem redu.

Dr. Rollins se zdaj vrača domov proti Chicagu po 4 mesečnem službovanju v Rusiji in 18 mesečnem bivanju v baltiškkih pokrajinah. Navedeno se je življenja na Ruskem že do cela naveličal, osobito raznih ekspidemičnih bolezni. Dr. Rollins ima izdelano obširno poročilo o svojem delovanju v Ufi. Ufa šteje približno dva milijona prebivalcev in leži daleč na iztoku ob reki Volga na sibirski meji. Ameriška reliefna administracija ima ondi v svoji oskrbi do 250,000 otrok glede prehrane; zdaj bo pa skrbela tudi za odrasle. Od kar je ondi nastala lakota, je bil Dr. Rollins prvi Američan mudivši se v Čeljabinskem in Troitsku; tukaj so razmere med bednim ljudstvom grozne in nepopisne, tako tudi v drugih pokrajinah iztočne Sibiri.

Navzlic vsem naporom od strani raznih pomožnih družb, lakote ondi ni mogoče zadušiti, ker ni potrebnih prometnih zvez. Lakota bo po zatrdilu Dr. Rollinsa trajala še do konca tekočega leta. Ljudstvo nima ne žita ne mesa, kajti skoro vsa živanja je poginila. V Ufi je Dr. Rollins več vagonov zdravil in zdravniških potrebščin razdelil. Ako se v Ufi kaka oseba vsled legarja mrtva zgrudi na cesti, ji prvi potnik odvzame klobuk, drugi ji ukrade čevlje, zopet drugi vrhno obleko itd. tako da nesrečna žrtev končno leži popolnoma naga na cesti; to pospešuje še večje širjenje epidemije.

V teh krajih ljudstvo rado lovi podgane in ščurke, katere uživa kot delikateso. Pripetijo se pa tudi slučajni kanibalizma, o čemur se je Dr. Rollins sam in osebno prepričal.

MUNŠAJN, INFLUENCA, JETIKA, SMRT.

Spisal Dr. Jos V. Grahek, vrh. zdravnik K.S.K.J.

Kombinacija štirih gornjih stvari pospešuje največ dela pogrebnikom. Da ta kombinacija (zveza) v pretežnih slučajih v resnici pospešuje smrt, o tem ni treba dvomiti. Ako tega ne veruješ, le preštudiraj zgodovino življenja prihodnje žrtve.

Zadnji teden smo govorili kako takozvani “munšajn” pospešuje oslabelost v človeškem telesu, vsled česar se pacient ne more braniti napadom bolezni. Ako torej kak prijatelj “munšajna” zbolil vsled influence, je zanj manj prilike do okrevanja kakor pa za onega, ki ne vživa strupenega žganja. Morda slučajno tak bolnik začasno okreva, ali se iznebi influence; ni pa še s tem na varnem, kajti po prestani influenci se lahko sledi jetika; vse to je odvisno od vaše telesne odporne sile; jetika se lahko pojavi že čez nekaj mesecev, ali še le čez 1 leto.

Pred vsem Vam svetujem, da ne pijete več “munšajna”. Vživanje te strupene pijače ni samo v nasprotju s navodilom zmernega življenja, ampak je tudi v nasprotju s postavami naše dežele. Vsak vesten državljan bi moral deželne postavice izpolnjevati.

Če se vas loti influenza, bodite zelo pozorni in ne pustite te bolezni v nemar. Ne odlašajte, da ne bo prepozno. Zdravniška pomoč danes vam ne bo samo življenja rešila, ampak Vas bo tudi obvarovala pred velikimi denarnimi stroški. Ali ni to velike vrednosti?

Nikdar ne bodi v bolezni nepremišljen in ne prenel. Če te vrže bolezen v posteljo, zdrži toliko časa, da popolnoma okrevaš. Ne izgovarjaj se: “Se en dan, ali pa še 1 teden, to je vse eno! — Razliko, in posledice boš pa gotovo sam skusil, ali pa tvoja družina.

Čudno, da za razne druge nepotrebne stvari večkrat potrosimo mnogo denarja, med tem ko se ne zmenimo dosti za lastno zdravje v slučaju bolezni. Vsak slučaj influence postane lahko pogubonosno, ker se večkrat influenza razvije v pljučnico, kasneje pa v jetiko; ti bolezni pa nista nobena šala. Ako si že enkrat bolehal za influence, skrbi zato, da se iste docela iznebiš. Če si za časa te bolezni krvavel iz nosa, pljuval kri, če te še boli v prsih, ali če te vročica napada proti večeru, tedaj gotovo pokliči kakega izkušenega zdravnika; ravnaj se natanko po njegovem navodilu. Ne jemlji zdravil, katere ti domači, nevedni sosodje priporočajo; s tem si bolešno stanje le poslabšaš. Kako te naj potem zdravnik zopet ozdravi? Žal, da dosti ljudstva od zdravnikov čudežev pričakuje. To je nemogoče.

Jetika v prvem stadiju je še ozdravljiva bolezen, neozdravljiva je pa, če jo zanemarite in če se ne ravnete po zdravniških navodilih. Najboljši prostor za jetičnega človeka je bolnišnica; vse bolnišnice pa takih pacientov ne jemljejo v oskrbo, ampak le gotove in posebne; to ravnanje vsled tega, da bi se še drugi bolniki od njih jetike ne nalezli.

ČUVANJE ZDRAVJA.

New York (J. O. F. L. I. S.) — V tej zemlji je najmanj en milijon slučajev aktivne tuberkuloze. Poleg teh imamo enako število slučajev v neaktivnem stanju. Da se človek obvaruje pred jetiko, mora živeti dan za dnevom zdravo življenje. Razlagati kaj je treba za tako življenje, je svrha te serije člankov, ki so jih napisali priznani zdravstveni strokovnjaki. Kdorkoli sledi njihovim navodilom, se mu ni treba bati tuberkuloze.

Tu prinašamo prvi članek, ki je posebne aktualne važnosti, ker govori o influenci, prehladu in hripavosti.

Kako naj se čuvamo pred prehladom in njegovimi posledicami.

Spisal Dr. S. A. K.

Vsako pozna prehlad po njegovih učinkih, ali vsakdo morda ne zna, da prehlad povzročujejo neke bolezenske klice, marsikdaj imenovane “micrococcus catarrhalis.” To klice dobivamo od oseb, ki nemarno kašljajo, kihajo ali razburjeno govorijo, potom drobnih kapljic, ki jih spljejo na nas. Prehlad se utegne takoj razviti, mogoče pa je tudi, da nosimo klice s seboj nekoliko časa. Ako odporna sila našega telesa pojema vsled mrzlice, prenajetja ali nezmernosti te ali druge vrste ali pa tudi vsled slabe prehrane in prenapetja, tedaj imajo te klice ugodno priliko, da se pomnožijo in povzročijo simptome (znake) prehlada.

Da se prepreči okuženje po klicah, je seveda najboljšje izogibati se neposredni bližini osebe, ki nemarno kašlja, kiha, pljuva ali ki govori razburjeno in med govorom kar pljuva od sebe drobtinice sline. Ako ste precej domač s tako osebo, jo lahko opozorite, da naj bude obzirna in naj kiha ali kašlja v svoj robec ali vsaj drži roko pred ustni tudi ob takozvanem suhem kašlju, ki pravzaprav ni nikoli suh, ker se s kašljem vedno izbljuvajo drobtinice sline.

Oseba, ki pljuvajo ali kašljajo, bi morale vedno pljuvati

v pljunalnico ali v robec. V uatpranih shajališčih, počestnih in podzemnih železnicah je vedna nevarnost okuženja potom katarnih klic.

Če smo torej vedno izpostavljeni tej nevarnosti, kako naj napravimo svoje telo manj dovzetno in bolj odporno? Zapravnimo naj si, da, ako smo v dobrem zdravju, prehladne klice, ki prehajajo na nas iz okužene osebe, le malo delujejo na nas, in da tudi one, ki so že v našem telesu, imajo malo prilike, da se pomnožijo in škodijo. V zdravi osebi se bela krvna telesa v našem krvnem toku sama pobrigajo za to, da odbijejo naval vdirajočih klic ali mikrobov. Jednostavno jih požirajo. Radi tega najboljši način obvarovanja pred prehladom, je držati telo v najboljšem redu.

Da postane telo odporno proti prehladom, dihajite vedno kolikor več mogoče dobrega, čistega zraka, dihačoč počasi in globoko zlasti zunaj na prostem. Ako ste doma, naj bodi soba dobro prezračena. Kadarkoli utegnute, potrudite se vsrčiti nekaj dihalnih vaj vsako uro ali vsako drugo uro na tak način, da dvigate in pomikate ramena navzgor in nazaj, vdihate med tem počasi in globoko in, držeč ramena nazaj, držite zrak za približno pet sekund, potem pa izdihnete malo hitreje, kot ste vdihali, pomikajoč med tem ramena navspred in navzdol.

Privadite telo na dnevno uporabo mrzle vode, bodisi s tem da se pomoči v mrzlo vodo, ali potom pnsne kopeli ali namočenja z gobo. Kdor ni še vajen na mrzlo vodo se mora seveda privaditi postopnjema. Najboljši začetek je sledeč: Naj človek stoji v vodi, katere temperatura naj znaša približno 105 stopinj Fahrenheit; naj namoči gobo v mrzlo vodo od približno 85 stopinj in naj jo ožema po zatilniku, prsni, desni in levi rami, tako da se celo telo namoči, docim glava ostane suha. Ako se človek po taki kopeli ne počuti takoj gorak, naj leže v gorko posteljo za nekoliko minut. Za nekoliko dni naj zniža temperaturo mrzle vode na 80 stopinj, potem na 75 in tako postopno do 45 stopinj, ki je normalna temperatura vode, ko prihaja iz vodovoda.

Pametna uporaba mrzle vode na zgoraj navedeni način je najboljšje sredstvo, da se obvaruje telo pred prehlajenjem. Tok krvi se s tem zboljša, dihanje postaja globlje in rednejše, koža bolj odporna in vse telo manj dovzetno proti mrazu.

Razun.zunanje rabe mrzle vode, naj ne pozabimo, da piti pet do šest kozarcev mrzle vode na dan med enim jelom in drugim je silne koristi, za dobro zdravje. Oseba, ki trpi na zaprtju, proizvaja v svojem telesu neke vrste samo-ostropljenja, t. j. ustvarja strup v lastnem sistemu, ki oslabša telo in je omehkuži proti napadu prehladnih klic.

Za dobro zdravje je seveda tudi treba pravilnega oblačila. Človek bi moral biti vedno oblačen primerno k letnemu času: lahka in svetla oblačila poleti; ozko tkana oblačila po zimni. Rekli smo “ozko tkana, da držijo namreč gorkoto, ne pa da so tako težka, da ovirajo prosto gibanje ali da ogrevajo čez mero. Ko je mraz, je treba zlasti paziti na to, da hrbet ostane goren. Prsa s svojimi gostejšimi mišicami in rebri zdijo se, da lažje prenašajo mraz kot hrbet; radi tega bi bilo bolj primerno nositi posebno ogrevano na hrbtu, mesto na prsni. Noge in gležnji morali bi vedno biti dobro obvarovani pred mrazom. To je prvi pogoj. Sedanja ženska moda kratkih kikelj, tenkih nogavic in nizkih čevljev je

radi tega jako obžalovanja vredna.

Končno, kaj naj človek stori, ako vzlic vsemu dobi prehlad? Naj leže v posteljo kakor hitro mogoče, naj deva gorke oblake na noge, pije kozarec tople limonade ali toplega mleka in pred zajutrkom naj vzame karkoli sol (epsom salt, rochelle salts, itd.) Ako po 24 urah se človek ne počuti dobro ali vsaj znatno boljše, naj pokliče zdravnika.

NAJMLAJSI RADIO OPERATOR.

Zadnji čas se je pričel svet sobito zanimati za brežični brzojav in brežični telefon. O teh modernih in najnovejših iznajdbah je čuti vedno kaj novega.

Za brežični brzojav se najbolj zanimajo šolarji, ozir. mladina; so pa tudi že priletni in bolj stari radio amaterji osobito po večjih mestih. Ne boste se preveč čudili 12letnemu dečku, ki se z vso vnemo ukvarja s svojim priprostim brežičnim brzojavnim aparatom; čuditi bi se pa morali najmlajšemu, komaj sedem let staremu mojstru in operatorju Robertu Garcia iz San Francisco, Calif. O tem veleumu je lansko jesen pisal strokovni list “Pacific Radio News” sledeče:

“Robert Garcia, sedem letni sinko Allen Garcia, ravnatelja Charlie Chaplin kino družbe je najmlajši radio operator na svetu. Skušnjo je naredil pred majorjem J. F. Dillonom, državnim radio nadzornikom v San Francisco ter dosegel 92 točk, torej 32 točk več kot zahtevano.

Da je ta nadarjeni otrok postal prvi mojster na radio umetniškem polju je nekaj nenaravnega in nekaj čudnega.

Po zimi leta 1920 se je začel najprvo njegov oče za brežični brzojav zanimati. Tedaj je mladi Robert samo pregledoval slike aparatov in raznih radio potrebščin po katalogih. Vedno je prosil očeta, da naj mu razkaže in pojasni glavne skrivnosti brežičnega brzojava. Tako se je pričel prvi osnovni pouk. V dveh dneh se je mladi Robert že priučil radio abecede; tretji dan je pa pri aparatu že sprejemal brežične vesti in iste kopiral; sprva je šlo bolj počasi, a pri naslednjih poizkusih pa vedno bolj hitro. Ko je dobil njegov oče postavno dovoljenje amaterskega radio operatorja, je 7 letni Robert napisal očeta, da naj tudi njemu kupi radio aparat. Takoj zatem se je mladi umetnik poprijel svojega dela. Sestavljal je razdiral novi aparat in napeljeval sprejemne žice okrog hiše. Pet tednov pred izdelano skušnjo je mojster Robert že po več besed sprejemal na svojem aparatu. Ker je oče razvidel v mladem Robertu posebni talent, ga je v brežičnem brzojavu do cela podučil tako, da sedaj sprejema že cela poročila po 50 besed na minuto in to brez napake. Če se Robertu aparat kaj pokvari; ga v kratkem času sam popravi.

Najbolj zanimivo je bilo, ko se je mladi Robert pripravil na skušnjo. Za učenje mu je ostalo samo še 5 tednov. Vsakdo se mu je smejal, češ, da tak otrok ne razume skrivnosti radio aparata. K skušnji je bilo pozvanih več, že priletnih kandidatov in številno šolarjev, starejših tovaršev mladega Roberta. Marsikateri izmed teh ni skušnje preстал, a naš 7 letni mojster je pa smatral isto za šalo. Med triurnem vpraševanjem in poskušnjami se je le smejal in vse pravilno odgovarjal in dosegel 92 odstotkov.

Te dni je mladi Robert Garcia vložil prošnjo za postavno dovoljenje radio operatorja, katero mu pa oblasti ne bodo smele dovoliti, ker je še premal.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1648.

od ustanovitve do 1. marca 1922 skupna izplačana podpora \$2,033,845.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
E. podpredsednik Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukie, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Anton Nemanich st. 1000 N. Chicago St. Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Težak, 1201 N. Hickory St. Joliet, Ill.
Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.

John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ADBOR:

Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

John Dečman, Box 529 Fcrest City, Pa.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St. Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tiskajoče se v Jednoti naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Uradno naznanilo.

NAZGANILO ASESMENTA 5—22, ZA MESEC MAJ 1922.

Imena umrlih članov in članic.

Zaporedna številka 30.

1499 MATIJA ROGAN, star 74 let, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 26. marca 1922. Vzrok smrti: Vodenica in revmatizem. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 27. junija 1897. R. 55.

31.

1915 JENNIE STAJDUHAR, stara 35 let, članica dr. Marije Sedem Zalosti 50, Pittsburgh, Pa., umrla 28. marca 1922. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 11. parila 1903. R. 30.

32.

811 MARY MUSTAR, stara 54 let, članica dr. sv. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn., umrla 9. marca 1922. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 46.

33.

23668 PAVEL MAKOVEC, star 17 let, član dr. sv. Cirila in Metoda 144, Sheboygan, Wis., umrl 8. aprila 1922. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 3. maja 1921. R. 16.

34.

8841 ANTON OBLAK, star 36 let, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrl 27. marca 1922. Vzrok smrti: Povožen na železniškem tiru. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 10. oktobra 1905. R. 29.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

37.

7456 JOSEPHINE ANZEL, članica dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, operirana 21. febr. 1922. Opravičena do podpore \$50.00.

38.

23269 PETER LUKANICH, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 18. febr. 1922. Opravičen do podpore \$50.00.

39.

3739 PETER KLOBUČAR, član dr. sv. Barbare 74, Springfield, Ill., operiran 24. marca 1922. Opravičen do podpore \$50.00.

40.

23322 LOUIS NOVAK, član dr. Marije Vnebozete 77, Forest City, Pa., operiran 8. marca 1922. Opravičen do podpore \$50.00.

41.

15215 JOSEPH KOTAR, član dr. Marije Vnebozete 77, Forest City, Pa., operiran 27. dec. 1921. Opravičen do podpore \$50.00.

42.

3240 FRANCES LAURIC, članica dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., operirana 7. febr. 1922. Opravičena do podpore \$50.00.

43.

183 MARY PAZDERTZ, članica dr. sv. Genovefe 108, Joliet, Ill., operirana 23. febr. 1922. Opravičena do podpore 50.00.

44.

8728 JOSEPH KRAL, član dr. sv. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn., operiran 21. avg. 1921. Opravičen do podpore \$50.00.

45.

8876 LJUBA BOSILJEVAC, članica dr. sv. Mihaela 163, Pittsburgh, Pa., operirana 11. jan. 1922. Opravičena do podpore \$50.00.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK!

V 16. številki "Glasila" priobčeno je bilo pismo sobrata Very Rev. Matija Šavs-a, dekana v Shakopee, Minn., ki se glasi:

"Boljšega in za prave Slovence v Ameriki bolj častnega nište mogli oznaniti v "Glasilu" nego: "K. S. K. Jednota nad 100% solventna".

Tako piše č. g. sobrat Very Rev. Šavs, ki je eden izmed onih pionirjev naše mogočne organizacije, kateri zastopa prvo me-

sto med ustanovitelji K. S. K. Jednote. Pred 29 leti, je Very Rev. Šavs, takrat še kot dijak, pisal in izpodbujal z bodrilnimi članki v listu "Amerikanski Slovenec" rojake širom Amerike k ustanovitvi slovenske katoliške bratske podporne organizacije. Very Rev. Šavs, je eden izmed onih članov naše dične Jednote, ki mu gre čast in priznanje za njegov trud in delo, da se je K. S. K. Jednota ustanovila. In kar je imel č. g. sobrat Šavs v srcu pred 29 leti, isto goji še danes, kakor se razvidi iz njegovega lastnega pisma. Razveselilo ga je slišati, da je Jednota, kateri je stal ob zibelki, postala 100% solventna.

In kakor je ta vest razveselila našega častitega sobrata in soustanovitelja Jednote, tako je ta vest razveselila marsikaterega, če ne vsakega člana in članico K. S. K. Jednote.

Da se je naši, nad vse lepo napredujoči organizaciji postavilo trdno podlago, da je postala naša Jednota solventna, je seveda pripisovati zvišanju asesmentov. Toda pri tem pa ne smemo pozabiti enega izmed glavnih in najvažnejših faktorjev, ki je pripomogel k 100% solventnosti naše Jednote in to je "Mladinski oddelek." Če bi ne imeli "Mladinskega oddelka", bi sedanji asesmenti ne privedli K. S. K. Jenoto do sedanje stopinje. Mladinski oddelek je bil eden izmed glavnih pripomočkov, da smo dosegli zaželjeni cilj solventnosti.

Ko se je pred šestimi leti pričela agitacija za ustanovitev Mladinskega oddelka, bilo je vse polno kritikov. Dvigalo se je proti ustanovitvi tega oddelka vespolno prahu, češ, da je misel ustanovitve Mladinskega oddelka, dobičkaželost gotovih uradnikov Jednote; da gotove osebe pri Jednoti želijo ustanovitev Mladinskega oddelka samo iz sebičnih namenov.

V teku obstanka Mladinskega oddelka, pa se je pokazalo, da se je z ustanovitvijo tega oddelka napravil eden najboljših korakov k napredku K. S. K. Jednote. Danes smelo trdimo, da če bi ne bilo Mladinskega oddelka, bi naša Jednota danes še ne bila 100% solventna. V prvi vrsti se moramo zahvaliti Mladinskemu oddelku, da smo postali solventni, kajti ravno s članstvom prestopilim v zadnjih petih letih iz Mladinskega v odrasli oddelek se je povprečna starost članstva Jednote toliko znižala, da je Jednota s sedanjim asesmentom postala 100% solventna.

In ker je Mladinski oddelek tako velike važnosti in vrednosti za K. S. K. Jednoto, ni li dolžnost vsakega posameznega člana in članice, da agitira za ta oddelek? Ni li sveta dolžnost na vseh, da pridobivamo novih članov in članic? Da dragi sobratje in sestre! Vsakdo izmed nas bi moral zavihati rokave in se podati na delo ter pridobiti kar je največ mogoče mladih in cilih članov in članic za Mladinski oddelek. Od meseca do meseca prestopi iz Mladinskega v odrasli oddelek lepo število mladih moči. Od dne do dne postaja vsled tega naša organizacija močnejša in trdnjša. In če hočemo, da se naše vrste pri K. S. K. Jednoti polnijo z mladimi močmi, treba je pridobivati novih članov in članic v Mladinski oddelek.

Priznati moramo, da gotova krajevna društva, imajo lepo število članov in članic v Mladinskem oddelku, za kar jim gre največja pohvala in priznanje. Je pa še precej društev, ki so pri tem še zelo malo storila in nekatera še sploh nič. Zato apeliramo v prvi vrsti na ta društva, da se potrudijo in pridobivajo kolikor mogoče novih članov in članic v Mladinski oddelek. Društva, ki do danes še ne poslujejo z Mladinskim oddelkom se prosijo, da takoj s poslovanjem istega prično, kajti če imamo vsi enake pravice in koristi, imejmo tudi enake dolžnosti.

Mnogo članov je pri Jednoti, ki do danes še niso vpisali svojih otrok v Mladinski oddelek; zatorej na delo od prvega do zadnjega člana, da se pridobi v ta prekristni oddelek tudi one, ki do danes še niso v Mladinskem oddelku.

Stopimo v vrsto Very Rev. Šavs-a, kateri je pravi ljubitelj naše Jednote od časa nje ustanovitve. Delujmo vsi kot eden po vzgledu visokočislanih ustanovnikov in soustanovnikov naše mogočne organizacije. Močnejša kot postaja naša Jednota, toliko bolje bo za nas vse in toliko večje priznanje in čast onim, ki so prvi orali ledino bratskega podpornega polja in ki so prvi postavili podlago danes mogočni K. S. K. Jednoti.

Na delo torej vsi za pridobitev novih članov in članic!

Z bratskim pozdravom,

Josip Zalar, gl. tajnik.

NA ZNANJE

Članom in članicam zavarovanim proti dolgotrajni bolezni:

Z asesmentom za mesec maj 1922 je razpisan posebni asesment \$1.00 na vsakega člana in članico zavarovan(a) proti dolgotrajni bolezni. Ta asesment mora biti plačan tekom tekočega meseca z ostalimi asesmenti in mesečni prispevki.

Za glavni urad K. S. K. Jednote,

JOSIP ZALAR, glavni tajnik.

4 leta v ruskem ujetništvu

(Piše Josip Grdina, West Park, Ohio.)

(Dalje.)

Ob izbruhu revolucije v Petrogradu.

General Ruski obvesti carja. Car Nikolaj II. se odpove prestolu.

Zadnjič sem bolj na kratko opisal dogodke v malih mestih in vaseh, vršče se za časa izbruha revolucije na Ruskem; danes hočem pa bolj obširno navesti razne dogodke, ki so se tedaj vršili v Petrogradu, mestu vse Rusov; te vesti sem čital v tedanjih ruskih uradnih listih.

Dne 8. marca 1917 (po ruskem koledarju še 23. februarja) je padla v Petrogradu ona usodna iskra, ki je povzročila velik požar po celi Rusiji. Omenjenega dne se je pričela v Petrogradu velika stavka delavcev, ki so zahtevali kruha; tem se je pridružilo tudi dosti drugih stanov in prebivalcev starodavnega mesta Petrograd. Stavkarji so se silno

zgražali nad vladno, ker jim ne da kruha. Da je prišlo v Petrogradu do tega koraka, je bilo vse to delo izdajškega Protopova, istočasnega nofranjega ministra in vojnega diktatorja. On je delal na to, da je zmanjkalo živeža, hoteč pripraviti ljudstvo na punt; med tem pa je Protopov ukazal razstaviti na strehah raznih poslopij strojne puške, pripravljene za strel ko izbruhne revolucije. Navedeni minister in njegovi številni izdajski tovarši: Sturmer, Suhomlinov, Evert in druge varalice ruske države, so vsi delali na to, da napravijo velik nered po Rusiji, osobito še v njeni armadi, ter s tem pomagajo Nemcem do zmage, kojim so prodali svoje duše za suho zlato prav po Judeževem načinu. Ti so že naprej računali; če nastane v Rusiji polom, bo imel Nemeec prost pot v Moskvo. Ti zarotniki so si zavihali rokave in šli na delo dobro vedoč, da jim ta načrt ne bo izpodlezel; kajti v Rusiji se je itak že dolgo na

to pripravljalo, kar se je končno v resnici tudi izvršilo.

Ljudstvo, kakor tudi vojaštvo je miralo, da je v Rusiji slab red; jeza je pa kipeła največ od tod, ker so bili Rusi vedno na fronti tepeni. Ko je omenjeni dan začelo ljudstvo zahtevati kruha, stavkati in po petrogradskih ulicah demonstrirati, so se demostantom pridružili še vojniki.

Prve dni revolucije (8. 9. 10. marca) še ni prišlo do nobenih resnih dogodkov; ko je pa nastopil večer 11. marca se je začet po Petrogradu krvavi bojni ples. To noč se je namreč nanovo spuntalo nekaj polkov vojaštva; prvi polk, ki je storil ta korak je bil volinski; vojniki tega polka so najprvo pobili častnike, ter na to udrli s puškami in bajoneti po ulicah in se pridružili demostantom. Temu polku se je zatem še pridružil vladimirski, semenovski in preobraženski polk, potem bataljoni strojnih pušk, nazadnje pa še topništvo, ali artilerija in kozaki. Na Znamskem trgu, kjer je stal spomenik carja Aleksandra III se je kar trlo ljudstvo in vojaštva, ko se naenkrat začne streljanje na povelje nekega častnika. Navzoči kozak na konju v bližini tega častnika se ni dolgo obotavljal, temveč je potegnil svojo močno sabljo in pri prici temu častniku odsekal glavo. Hrpa in vrišča okrog Aleksandrovega spomenika ni mogoče opisati; med tem pa priskoči nekaj vojakov ter hoče podreti bronasti spomenik med krikom, kletvijo in zmerjanjem. Ta prizor je še bolj razburila gosta ploha iz strojne nastavljenih po strehah in zvonikih. Ne samo na tem trgu, ampak tudi po celem mestu so začele padati krogle v ljudsko maso, delo Protopovih najetih, policajev tako, da je revolucija dne 11. in 12. marca 1917 zahtevala svoje prve krvave žrtve.

Naš sosed Maksimič, ki se je nahajal iste dni v Petrogradu je pravil, da je bilo ondi iste dni hujše kot na vojski; da so krogle padale kot toča; svoje življenje si je le s tem rešil, da je pravocočno skočil v neko hišo, od tam pa v klet. Bil je tudi priča, ko so zmagoviti revolucijonarji hodili z rdečimi zastavami po mestu ter kričali: "Živela revolucija! Živela vojna do zmage!" — Smrt so napovedali Nemcem in vsem onim, ki so izdali rusko armado.

Nepopisno veselje je zavladalo med ljudstvom ko je zmagala revolucija; v tavričskem dvorcu pa je ta čas zborovala "Gosudarstvena дума", ki je bila temelj revolucije. Predsednik dume, Rodzjanko je zamisljen sedel v svoji sobi, ko mu je njegov sin, kavalerijski častnik sporočil važno novico, da je tudi gvardejanski kavalerijski polk pristopil k revolucionarjem. Predsednik dume je nato vzkliknil: "Zreb je vržen!" — Pred tavričskim dvorcem se je pa med tem časom zbirala vedno večja in večja množica razburjene ljudstva. Rodzjanko, poznavi kritičen položaj, je stopil na balkon in nagovoril množico rekoč: "Živela, nova velika Rusija, kakoršno sem si že zdavnaj želel in zanjo deloval. Živela zmagovita svobodna Rusija!" — Navdušene besede predsednika dume je ljudstvo z velikanskim kričkom in veseljem pozdravljalo in slavilo kot pravega bojevnika in resničnega junaka nove Rusije.

"Živel Rodzjanko! Naš prvi glavlar in junak! Živel!" je zaoril med ljudstvom. Med tem so pa tudi številni ruski polki defilirali pred poslopjem dume in prisegli zvestobo vladni nove Rusije "Vremenemu praviteljstvu" in svoje tovarše navduševali k delu.

Duma v Tavričskem dvorcu je sklenila, da naj se odstavi carja Nikolaja II. in da njegovo mesto prevzame prestolonaslednik Aleksij. Ta sklep dume je med drugimi ukazi ljudstvu prečital član dume Miljukov na Jekatarinskem trgu, nakar je duma takoj odposlala dva svoja delegata, Gučkova in Suljgina pred carja s zanimivo zahtevo, da naj se odpove v korist svojega sina.

Poglejmo še, kako se je godilo v dneh revolucije carju Nikolaju, ko je moral odločiti vladarsko čast, in je postal jetnik pod stražo svojih lastnih vojakov. Nastopne podatke sem posnel iz brošure, katero je car zadnje dni svojega vladanja spisal.

Car Nikolaj II. je bival za časa revolucije pri svoji armadi na fronti. Tjakaj je rad zahajal z željo, da bi bila zmaga čim preje dobljena. V to svrhu je tudi sam prevzel vrhovno poveljstvo armade, toda zaželjene zmage ni dočkal, pač pa svoj lastni poraz.

Že prve dni marca je car do bival svarilna pisma od svoje žene, da naj se vrne domov, ker je na fronti preveč v nevarnosti. Njegova starejša hči Olga mu je celo omenila v pismu, da se bližajo tudi Rusiji časi francoske revolucije, in da je treba pri tem največ opreznosti za življenje. Car je svojo družino vedno tolažil, da kaj takega ne pričakuje od svojega zvestega? naroda, niti ne misli na to, da bi Rusija zahtevala kri svojega vladarja. Ob enem je svetoval Nikolaj svoji družini, da se ne sme v slučaju izbruha revolucije posluževati rabe orožja, ampak da naj se povsem mirno zadrži.

Car se je nameraval že 3. marca odjovedati prestolu, a od tega so ga pregovorili njegovi ministri. Zvedel je pa med tem, kaj se pripravlja v Petrogradu in o zaroti Protopova, ki je vso revolucijo osnoval v prid Nemčije. Ti zarotniki so nameravali Rusijo spraviti potom revolucije v medsebojno vojno (pant), da bi bila vlada na ta način prisiljena odpoklicati vojaštvo s fronte; med tem naj bi pa Nemčija planila na Ruse in lahko zmagala.

Dne 10. in 11. marca je car ukazal, da naj se vse ruvarje vrže iz ministrstva; pa carja niso hoteli več poslušati. Dne 13. marca je car imenoval vojnim diktatorjem gen. Ivanova, ter mu izročil vso oblast, da napravi zopet mir v ruski prestolici in da naj ponovno skliče dumo, kojo je bil car nekaj dni poprej razpustil. Omenil mu je tudi, da se bo v kratkem v Petrograd vrnil; pa, bilo je že prepozno! Gen. Ivanov še v Petrograd ni mogel priti, kajti revolucija se je bliskovito širila; carju ni kazalo drugega, kakor da je ukazal generalom, da naj dovolijo vstop v njegov glavni štab tej ali oni delegaciji dume.

Dne 15. marca dopoldne je general Ruski obvestil carja, da je dumska delegacija, obstoječa iz dveh članov že na poti k njemu v Pskov; sam car pa je še enkrat pregledal akt odpovedi, katerega je že preje spisal. Car je bil zadovoljen sprejeti delegacijo v vozu dvornega vlaka računsi na to, da jo že takoj pri prihodu na kolodvoru sprejme, samo da tega ne bodo zvedeli njegovi štabni častniki, da ne nastane kak zmešnjava. Ob 10. uri dopoldne so sporočili carju, da se vlak z onima delegatoma že bliža Pskovu, nakar je car naročil svojemu pridočniku, grofu Frideriksu, da naj posebni častnik sprejme delegata in ju povede v njegov voz.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Smrtna kosa.

Naravno, da je carja zelo skrbel potek te zadeve. V svojem dnevnem zapisniku omenja, kako zelo je bil potravljen nepričakovanih dogodkov v državi in radoveden, kaj se bo z Rusijo zgodilo? Zatem se je car sam podal v svoj spalnici voz, kjer je iskreno prosil Boga, da naj mu podeli moč prestat vse te težke preskušnje, ki ga še čakajo. Zatem se je pa car zopet podal v svoj sprejemni voz, kjer sta ga dumska delegata že čakala. Nikolaj je mislil, da ga bosta omenjena delegata sprejela z občutki, da je on kriv neredov v državi; toda delegata sta bila zelo zamišljena in v skrbeh. Car je novdošla zastopnika dume (poslanske zbornice) prijazno pozdravil in jima velel da naj se vsedeta poleg njegove pisalne mize; Gučkov je sedel na desni poleg carja, Suljgin pa nasproti; med tem ko je carjev adjutant stal pri vratih. Car je izrazil željo, da naj pogovoru prisostvuje tudi general Ruski, in k sreči je Ruski ravno v tem času vstopil. Grobna tišina je zavladala med navzočimi; nihče ni sprva spregovoril besedice; še le po dve minuti trajajočem molku se car oglasil:

"Gospodje, jaz sem pripravljen poslušati poslanstvo dume."

Tedaj se je oglašil Gučkov, ki je carju razložil kaj se vrši v Petrogradu in kaka usoda čaka Rusijo, če ne nastopi hitra izprememba v politiki. Ob sklepu svojega poročila je Gučkov še povdarjal, kaj je sklenila duma, da naj se za blagor Rusije car odpove prestolu v korist svojega sina Aleksija; pristavil j epa še da bo regenstvo izročeno velikemu knezu Mihaelu. Te besede je Gučkov izpregovoril nekako s strahom. Nato se h Gučku sklonil general Ruski in mu zasepeče v uho, da je vprašanje glede odgovora carja v korist svojemu sinu že rešeno. Car pa je začel na to globoko premišljevat; ali bi se zamogel on in njegova žena ločiti od sina, katerega tako strastno ljubi? Ta misel ga je najbolj plašila. Kako odtrgati mladega careviča od staršev in sester in ga postaviti na prestol proti njih volji. Car je zatem navedel vzrok čemu se ne strinja z označeno zahtevo; prosil je delegata, da naj duma v tem oziru kaj drugega ukrene, če le mogoče! Če pa končno njegovi želji ne bo ustrezno, se bo udal car želji naroda in žrtvoval svojega sina, če ravno neizmerno težko. Pri teh besedah so stopile carju solze v oči. Po daljšem posvetovanju in pogovoru sta končno delegata carju obljubila izpremeniti zahtevo dume, in da pri tem onadva prevzameta vso odgovornost nase. Gučkov je celo carja tolažil, da se bo duma na vsak način ozirala na željo carja in da ne bo razdvojila ljubečih sre carske družine. Končno so se delegatje zedinili v tem, da se car odpove prestolu v korist svojega brata, velikega kneza Mihaela.

Po tem dogodku je šel car v svoj privatni kupej; kjer je še enkrat pregledal manifest odpovedi, katerega je sam spisal, zatem se je pa zopet vrnil k delegatom. En list je izročil delegatom, enega je pa držal v roki, da ga navzočim osebno predčita. Med čitanjem sta delegata opazila malo napako, ali pogrešek, katerega je dal car takoj popraviti. Carjev pribočnik je zatem na stroju spisal tri liste carjeve odpovedne izjave, koje liste je car takoj podpisal; en list je izročil dumski delegaciji, en list gen. Ruskemu, tretjega je pa car sam obdržal.

(Dalje sledi.)

gajne 10 milijonov dinarjev in 8 milijonov frankov. Če so to francoski franki, potem znaša to 376 milijonov kron, če so pa švicarski znaša to 864 milijonov naših kron. A tudi če gre le za francoske franka, znaša to nad 1 milijon kron dnevno." Ne bomo nič pristavili.

Zver v človeški podobi.

Slovenski skladatelj Adamič je na nekem svojem predavanju društva "Soča" v Ljubljani opisal strašen, naravnost neverjeten zločin, ki je poslušalce pretresel in do skrajnosti razburil.

"Prideljen sem bil" — tako je pripovedoval Adamič — "kot vodja pisarne neki delavski stotniji, pri kateri so se nahajali sami možje-nevojaki, Italijani in Slovenci. Odpeljali smo se iz Trsta — kjer je bila kompanija formirana — sredi avgusta 1914 proti Dunaju in dalje preko Ogrske in trdnjavo Przemysl v Galiciji.

Pred odhodom iz Trsta mi je poveljnik stotnije, črnovojniški poročnik, zapovedal, naj potom policijskega ravnateljstva v Trstu ugotovim, kdo od njegovih stotnije je bil predkaznovan. Povelje je bilo izvršeno in policija je res izdala seznam, v katerem je bilo dvajset oseb naše stotnije izkazanih, da so bile bodisi policijsko, bodisi sodno predkaznovane.

Ko smo pasirali Dunaj in je vlak vozil že po ogrski zemlji, je poveljnik zapazil mladega vojaka, da je brez dovoljenja slekel bluzo. Bilo je namreč v največji vročini sredi avgusta. Ko se je vlak pomikal dalje, je poveljnik pregledal listo, če je dotičnik, ki je slekel bluzo, tudi med "zaznamovanimi." In res je bil nesrečnik pred leti policijsko kaznovan na 24 ur. Dal ga je takoj poklicati pred se, za vprašal, zakaj je slekel bluzo, mu kratko zapovedal, naj se obrne. V tem hipu je počil strel in vojak se je mrtev zgrudil na zemljo. Nato je čisto mirno vzel v roko piškot, ga prelomil, dal polovico meni, drugo polovico pa je pojedel sam. V grozi sem zil ta prizor. Poveljnik je nato zopet pregledoval listo in si je dal na prihodnji postaji predstaviti drugega zaznamovanega: nekoga 22letnega veselega fanta, ki je imel še vedno za klobukom šopek, ki ga mu je podarila na kolodvoru v Trstu spremeljajoča ga deklica. Ta živahni fant, nič hudega sluteč, se je predstavil poveljniku, ki ga je brez nadaljnjega ustrelil. Lasje so se mi jezili ob misli, ako so vsi zaznamovani namenjeni takiki zločinski smrti. In res, že na prihodnji postaji — seveda vedno med vožnjo — je poklical zopet dva zaznamovana, katera je dal ustreliti po dveh, v Miramaru na posodo vzetih prožnikih, ki sta vlak spremljala.

In tako je ustrelil deloma sam, deloma po orožnikih že šestnajst zaznamovanih, ko dospel vlak na neko večjo postajo, kjer je zadevo javil štajcijskemu poveljniku. Ta pa — starejši poveljnik — je odredil, da ostalih ne sme več streljati, ter je vso stvar javil vojaškemu sodišču. Sodišče je pričelo zločin sicer zasledovati, a ker je med tem Przemysl, kjer smo takrat bili, kapituliral in smo prišli vsi v rusko vjetništvo, vem samo da je poveljnika za ta "hraber" čin odlikoval višji armadni poveljnik nadvojvoda Friderik s pohvalo.

In ta poveljnik je bil črnovojniški poročnik Angelo Casagrande, odom iz Ajdovščine, stanujoč v Trstu, kjer je vodil neko "botogo".

Tako prilično pr davatelj Adamič. Ta zločinec se je še

pred kratkim nabajal v bližini Ljubljane. Bil je nastavljen kot knjigovodja pri neki firmi v Domžalah. Izvohal je, da mu je Adamič — kot Peter slala vest. — za petami, pa jo je odkuril v Trst, odkoder je poprej pobegnil iz strahu, da bi ga tam ne zgrabila roka pravice. Kakor poročajo zadnji starokrajski listi se je Angelo Casagrande dne 26. marca t. l. v Domžalah ustrelil.

Nadaljevanje i konec z 2. strani

Izrekam vso čast in hvalo čast. gg. duhovnikom, posebno pa voditelju sv. misijona; dalje našim faranom in tudi drugim, ki so tako marljivo hodili k misijonskim pobožnostim. Hvala tudi vsem darovalcem misijonske kolekte in velikonočne. Naši vrli farani so zopet pokazali svojo ljubezen do cerkve in šole sv. Cirila in Metoda.

Čast Vam in Bog plačaj! Misijonska kolekta je znašala \$387.01, velikonočna pa \$684.95 Zahvaljujem se tudi č. g. župniku, čast. šolskim sestram in cerkvenim odbornikom za njih trud.

Frank Zehel, Tajnik cerkvene občine.

Človek ve manj od zeljnate glave.

Dr. Slosson slavni kemist je dejal pred kratkem pri nekem predavanju, da človeštvo in narodi sploh morali bi skrbeti, da se razno blago ne trati po nepotrebnem, morali bi prenehati s razkošnostjo in se združiti za delo v napredku, ki je glavna potreba v civilizaciji.

50 odstotkov našega gasolina se zanemari v procesu uporabljenja, 75 odstotkov našega petroleja gre enakim potom. Človeštvo si razume manj v tem oziru kot zeljnata glava, ki v laboratoriju svojega celičnega življenja ne zavrne ničesar. Temveč ona uporabi vse svetovne moči v prave in koristne svrhe. Vsakogar cilj naj bi bil: Manj zanemarjanja in več dela! Ako trpite vsled žledodnih nerednosti, vaše delo ni popolno kot bi moralo biti in zrguba se tu pojavi v veliki meri, to vsled tega, ker ste bolni in si ne morete vzeti prave energije za izvršitev vašega dela. Najboljše zdravilo za take slučaje je Trinerjevo grenko vino. To vam očisti želodec, čreva, odžene žledodene nerednosti in povrne vam splošno zdravje. Je splošna potrebščina za mnogo ljudi. Mr. Lukas Sztuk nam je pisal iz dne 11. aprila iz Brighton, Minn.: "Trinerjevo grenko vino deluje izvrstno in jaz sploh ne morem biti brez njega." Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima v zalogi še razna druga Trinerjeva zdravila in zmesi. (Adv.)

Slovensko šolstvo na Koroskem.

V št. Jakobu v Rožu se je nedavno vršil letni občni zbor Slovenskega šolskega društva v Celovcu, katerega se je udeležilo lepo število prijateljev slovenskega šolstva. Iz tajnikovega poročila je bilo povzeti, da je imel društveni odbor hude borbe za šolska poslopja v št. Jakobu in v št. Rupertu, katere so šolske oblasti koroske nameravale zaseči. Odbor je podvel pse potrebne korake, da doseže čin prejšnjega otvoritev zasebnih slovenskih ljudskih šol in s tem ugodi tozadevnim željam in zahtevam slovenskega prebivalstva. Vsi posredovanja pri deželnem šolskem svetu, pri deželni vladi v Celovcu in pri oblasteh na Dunaju so ostala brezuspešna. Tako je bilo društvo primorano, da varuje pravice koroskih Slovencev, ki so jim dane po st. germainski pogodbi, obrniti se s pritožbo na Zvezo narodov. Vprašanje koroskih zasebnih šol ljudskih se bo torej reševalo v Ženevi. Odbor slovenskega šolskega društva je v svojih sejah razmotril tudi vprašanje javnih ljudskih šol in deluje na to, da doseže za koroske Slovence ljudske šole, ki bodo odgovarjale njihovi narodni posebnosti ter njihovim potrebam.

Kraljeva plača.

Sarajevska "Naša Pravda" piše v št. 60: "Neki list je javil, da je ministrstvo določilo, naj dobiva kralj Aleksander na leto iz državne bla-

pred kratkim nabajal v bližini Ljubljane. Bil je nastavljen kot knjigovodja pri neki firmi v Domžalah. Izvohal je, da mu je Adamič — kot Peter slala vest. — za petami, pa jo je odkuril v Trst, odkoder je poprej pobegnil iz strahu, da bi ga tam ne zgrabila roka pravice. Kakor poročajo zadnji starokrajski listi se je Angelo Casagrande dne 26. marca t. l. v Domžalah ustrelil.

Nadaljevanje i konec z 2. strani

Izrekam vso čast in hvalo čast. gg. duhovnikom, posebno pa voditelju sv. misijona; dalje našim faranom in tudi drugim, ki so tako marljivo hodili k misijonskim pobožnostim. Hvala tudi vsem darovalcem misijonske kolekte in velikonočne. Naši vrli farani so zopet pokazali svojo ljubezen do cerkve in šole sv. Cirila in Metoda.

Čast Vam in Bog plačaj! Misijonska kolekta je znašala \$387.01, velikonočna pa \$684.95 Zahvaljujem se tudi č. g. župniku, čast. šolskim sestram in cerkvenim odbornikom za njih trud.

Frank Zehel, Tajnik cerkvene občine.

Človek ve manj od zeljnate glave.

Dr. Slosson slavni kemist je dejal pred kratkem pri nekem predavanju, da človeštvo in narodi sploh morali bi skrbeti, da se razno blago ne trati po nepotrebnem, morali bi prenehati s razkošnostjo in se združiti za delo v napredku, ki je glavna potreba v civilizaciji.

50 odstotkov našega gasolina se zanemari v procesu uporabljenja, 75 odstotkov našega petroleja gre enakim potom. Človeštvo si razume manj v tem oziru kot zeljnata glava, ki v laboratoriju svojega celičnega življenja ne zavrne ničesar. Temveč ona uporabi vse svetovne moči v prave in koristne svrhe. Vsakogar cilj naj bi bil: Manj zanemarjanja in več dela! Ako trpite vsled žledodnih nerednosti, vaše delo ni popolno kot bi moralo biti in zrguba se tu pojavi v veliki meri, to vsled tega, ker ste bolni in si ne morete vzeti prave energije za izvršitev vašega dela. Najboljše zdravilo za take slučaje je Trinerjevo grenko vino. To vam očisti želodec, čreva, odžene žledodene nerednosti in povrne vam splošno zdravje. Je splošna potrebščina za mnogo ljudi. Mr. Lukas Sztuk nam je pisal iz dne 11. aprila iz Brighton, Minn.: "Trinerjevo grenko vino deluje izvrstno in jaz sploh ne morem biti brez njega." Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima v zalogi še razna druga Trinerjeva zdravila in zmesi. (Adv.)

Slovensko šolstvo na Koroskem.

V št. Jakobu v Rožu se je nedavno vršil letni občni zbor Slovenskega šolskega društva v Celovcu, katerega se je udeležilo lepo število prijateljev slovenskega šolstva. Iz tajnikovega poročila je bilo povzeti, da je imel društveni odbor hude borbe za šolska poslopja v št. Jakobu in v št. Rupertu, katere so šolske oblasti koroske nameravale zaseči. Odbor je podvel pse potrebne korake, da doseže čin prejšnjega otvoritev zasebnih slovenskih ljudskih šol in s tem ugodi tozadevnim željam in zahtevam slovenskega prebivalstva. Vsi posredovanja pri deželnem šolskem svetu, pri deželni vladi v Celovcu in pri oblasteh na Dunaju so ostala brezuspešna. Tako je bilo društvo primorano, da varuje pravice koroskih Slovencev, ki so jim dane po st. germainski pogodbi, obrniti se s pritožbo na Zvezo narodov. Vprašanje koroskih zasebnih šol ljudskih se bo torej reševalo v Ženevi. Odbor slovenskega šolskega društva je v svojih sejah razmotril tudi vprašanje javnih ljudskih šol in deluje na to, da doseže za koroske Slovence ljudske šole, ki bodo odgovarjale njihovi narodni posebnosti ter njihovim potrebam.

Kraljeva plača.

Sarajevska "Naša Pravda" piše v št. 60: "Neki list je javil, da je ministrstvo določilo, naj dobiva kralj Aleksander na leto iz državne bla-

pred kratkim nabajal v bližini Ljubljane. Bil je nastavljen kot knjigovodja pri neki firmi v Domžalah. Izvohal je, da mu je Adamič — kot Peter slala vest. — za petami, pa jo je odkuril v Trst, odkoder je poprej pobegnil iz strahu, da bi ga tam ne zgrabila roka pravice. Kakor poročajo zadnji starokrajski listi se je Angelo Casagrande dne 26. marca t. l. v Domžalah ustrelil.

Nadaljevanje i konec z 2. strani

Izrekam vso čast in hvalo čast. gg. duhovnikom, posebno pa voditelju sv. misijona; dalje našim faranom in tudi drugim, ki so tako marljivo hodili k misijonskim pobožnostim. Hvala tudi vsem darovalcem misijonske kolekte in velikonočne. Naši vrli farani so zopet pokazali svojo ljubezen do cerkve in šole sv. Cirila in Metoda.

Čast Vam in Bog plačaj! Misijonska kolekta je znašala \$387.01, velikonočna pa \$684.95 Zahvaljujem se tudi č. g. župniku, čast. šolskim sestram in cerkvenim odbornikom za njih trud.

Frank Zehel, Tajnik cerkvene občine.

Človek ve manj od zeljnate glave.

Dr. Slosson slavni kemist je dejal pred kratkem pri nekem predavanju, da človeštvo in narodi sploh morali bi skrbeti, da se razno blago ne trati po nepotrebnem, morali bi prenehati s razkošnostjo in se združiti za delo v napredku, ki je glavna potreba v civilizaciji.

50 odstotkov našega gasolina se zanemari v procesu uporabljenja, 75 odstotkov našega petroleja gre enakim potom. Človeštvo si razume manj v tem oziru kot zeljnata glava, ki v laboratoriju svojega celičnega življenja ne zavrne ničesar. Temveč ona uporabi vse svetovne moči v prave in koristne svrhe. Vsakogar cilj naj bi bil: Manj zanemarjanja in več dela! Ako trpite vsled žledodnih nerednosti, vaše delo ni popolno kot bi moralo biti in zrguba se tu pojavi v veliki meri, to vsled tega, ker ste bolni in si ne morete vzeti prave energije za izvršitev vašega dela. Najboljše zdravilo za take slučaje je Trinerjevo grenko vino. To vam očisti želodec, čreva, odžene žledodene nerednosti in povrne vam splošno zdravje. Je splošna potrebščina za mnogo ljudi. Mr. Lukas Sztuk nam je pisal iz dne 11. aprila iz Brighton, Minn.: "Trinerjevo grenko vino deluje izvrstno in jaz sploh ne morem biti brez njega." Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima v zalogi še razna druga Trinerjeva zdravila in zmesi. (Adv.)

Slovensko šolstvo na Koroskem.

V št. Jakobu v Rožu se je nedavno vršil letni občni zbor Slovenskega šolskega društva v Celovcu, katerega se je udeležilo lepo število prijateljev slovenskega šolstva. Iz tajnikovega poročila je bilo povzeti, da je imel društveni odbor hude borbe za šolska poslopja v št. Jakobu in v št. Rupertu, katere so šolske oblasti koroske nameravale zaseči. Odbor je podvel pse potrebne korake, da doseže čin prejšnjega otvoritev zasebnih slovenskih ljudskih šol in s tem ugodi tozadevnim željam in zahtevam slovenskega prebivalstva. Vsi posredovanja pri deželnem šolskem svetu, pri deželni vladi v Celovcu in pri oblasteh na Dunaju so ostala brezuspešna. Tako je bilo društvo primorano, da varuje pravice koroskih Slovencev, ki so jim dane po st. germainski pogodbi, obrniti se s pritožbo na Zvezo narodov. Vprašanje koroskih zasebnih šol ljudskih se bo torej reševalo v Ženevi. Odbor slovenskega šolskega društva je v svojih sejah razmotril tudi vprašanje javnih ljudskih šol in deluje na to, da doseže za koroske Slovence ljudske šole, ki bodo odgovarjale njihovi narodni posebnosti ter njihovim potrebam.

Kraljeva plača.

Sarajevska "Naša Pravda" piše v št. 60: "Neki list je javil, da je ministrstvo določilo, naj dobiva kralj Aleksander na leto iz državne bla-

V stari kraj.

Dne 31. maja odpluje s francoskim parnikom "La France" večje število rojakov iz raznih naselbin; samo iz Milwaukee in okolice je že priglasih okrog 30 rojakov.

Naše potnike bo spremljal prav do Ljubljane naš zastopnik, ki bo potnikom pomagal med potjo in skrbel, da bodo kar najudobnejše potovali. Ti potniki bodo imeli posebno karo od Havre do Trsta ali celo do Ljubljane, kakor se nam poroča.

Parnik La France je eden izmed najboljših in najhitrejših parnikov in vozi čez morje okrog 7—8 dni. Vožnja od New Yorka do Ljubljane bo vzela od 9—10 dni. Potniki bodo potovali v drugem in tretjem razredu. Postrežba in udobnosti drugega razreda na francoskih parnikih so splošno znane, potnikom tretjega razreda pa se nudijo kabine, dobra hrana z vinom, snažnost in znatno izboljšana splošna postrežba.

Karta tretjega razreda od New Yorka do Havre stane \$105.00 in drugega razreda \$145.00, vojni davek že vračunan.

Kdor torej noče biti dolgo na morju ter hoče hitro, ugodno in v veseli družbi potovati naj se takoj prijavi in pošlje nekaj are in sicer \$15.00 za tretji razred in \$25.00 za drugi razred.

Odločite se takoj, časa za priprave je dovolj!

SLOVENSKA BANKA.
Zakrajšek & Češark
70 - 9th Ave., New York City

KIMEL VISKA (RYE) BOROVIČKA RUM SLIVOVKA TORKALY

Cudovito dobri okus in vonj, ki je narejal nekdanj pijače tako prijazne in popolne je tukaj reproduciran v tem MUTUAL izdelku. Pošljite vaše naročilo takoj in dobili bodete NAJBOLJŠI in NAJCISTEJŠI dišavni ekstrakti cvet.

1 steklenica dovolj za 2 galona mokrote za	\$ 1.35
5 steklenic katerekoli vrste dišav in okusa	\$ 5.50
10 steklenic katerekoli vrste dišav in okusa	\$10.50

Zavarovalnina za zavoj 15 centov osebej. Zavoje se pošlje na C. O. D. ako tako želite.
Pošljite denar v Registriranem pismu, Ekspres ali poštne Money Order.

MUTUAL FLAVOR COMPANY
2130 Forbes Str., Dept. K. S., Pittsburgh, Pa.

IMAM NA ZALOGI PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Nadalje imam v zalogi tudi prave **STAROKRAJSKE KOSE**

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne **SENSEWERK-KREN-HOF** iz Štajerskega, v dolgosti od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Posamezna kosa z rinko in ključem	\$2.50
Šest kos skupaj ali več	2.00
Klepalno orodje, dvoje vrste, garnitura	1.25
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna	1.00
Motike	\$1.00

Srpi

Pri teh cenah je všteta tudi že poštnina; z naročilom vred je poslati tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

Največja slovenska banka v Ameriki

Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhitreje, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK
436 WEST 23 STREET. NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00. Rez. fond \$30,000.00

DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija:	Italija:
500 kron za	100 lir za
1000 kron za	500 lir za
10000 kron za	1000 lir za

Nemška Avstrija:
1000 kron za

Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage).

Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na

MLADIČ & VERDERBAR,
1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Lokalne vesti.

Smrtna kosa.

Družino rojaka Jakoba Solnce, na 706 N. Ottawa St. je minulo soboto zadel zopet hud udarec, s tem, da ji je kruta smrt ugrabila ljubljeno hčer Ano, v najlepši dekliški dobi 18 let in 10 mesecev; pred nekaj leti nazaj so pa izgubili 12 letnega sina Jakoba, ko je v kanalu pri kopanju utonil.

Prerano umrla gđ. Ana Solnce se je 6. lani o Božiču prehladila; ta prehlad se je polagoma pretvoril v revmatizem in v pljučnico, kateri je po težkih mukah končno podlegla baš pred nastopom evočega maja.

Pokojnica zapuška očeta, matič, enega brata in eno sestro. Ker je njen brat cerkveni pevec, ji je danes po sv. maši zadušnici Pevski zbor cerkve sv. Jožefa, na koru zapel ganljivo žalostinko.

Počivaj v miru prerano umrla Ana. Mnogo tvojih bivših sošolk in sošolcev ter prijateljic žaluje vsled tvoje prerane smrti, najbolj pa tvoji neutolajljivi starši. Počivaj v miru poleg svojega pok. brata in strica!

Iskreno sožalje prizadeti družini!

Po devetdnevem hudem trpljenju v bolnišnici sv. Jožefa je 25. aprila preminul 18-letni Bogumil Skolek, ki se je na velikonočno nedeljo z avtomobilom na zapadni strani smrtno nevarno ponesrečil. Zdravniki mu niso mogli rešiti življenja, ker je imel prebito lobanjo.

Pokojni Bogumil Skole je bil priden in vrl fant, sin znamenitega rojaka Frank Skoleta, stannjočega na 1607 Highland Ave. Pač hud udarec za očeta in mater.

Pogreb se je vršil minuli petek iz hiše žalosti v slovensko cerkev, od tam pa na pokopališče sv. Jožefa. Svetila mu večna luč. Naše sožalje hudo prizadeti pokojnikovi družini.

Dne 24. aprila popoldne je umrl v bolnišnici sv. Jožefa znani rojak John Pikuš, ki je bival na 1109 N. Chicago St. Bolan je bil tri tedne. Bil je doma nekje na Gortnjskem in je bil star 57 let. Pokojnik je bil svojočasno nevarno od avtomobila povožen in od tedaj ni bil več pri zdravju. Pogreb se je vršil 27. aprila iz slovenske cerkve sv. Jožefa. Tukaj zapuška sina poročenege Georga, eno hčer in brata. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje!

Poroka.

Danes teden, dne 26. aprila se je v naši slovenski cerkvi poročil g. Josip Glavan z gđ. Albino Bradač. Zenin je starejši sin znane družine Antona Glavan na 1119 N. Broadway, ki šteje 12 otrok in vsi so člani naše K.S.K.J.—Nevesta je hčerka rojaka M. Bradača na 305 Granite St.

Zenitovanjska gostija se je v krogu ožjih sorodnikov in prijateljev novoporočencev vršila na ženinovem domu.

Mlademu paru želimo mnogo sreče in blagoslova božjega!

Naši mladi žogo-igralci.

Ze tretji teden se vrši med učenci desetih katoliških šol našega mesta tekma za prvenstvo v žogometni (Baseball) igri. Vprašanje je, katera šola bo dobila od župana Mr. Gorey-a darovano krasno srebrno kupo vredno \$100.—? Naravno, da so stopy na fronto tudi vrli dečki višjih razredov naše slovenske šole sv. Jožefa in so med vsemi tekmi do danes najboljši; kajti zmagali so že petkrat po vrsti, zgnobili pa niso še nobene igre.

V igri s slovaško farno šolo so naši igralci naredili 20

točk, nasprotni pa samo 3; St Marys šolo so Slovenci porazili z 8:6; Sacred Heart šolo z 6:2, hrvatsko šolo z 8:1 in zopet slovaško šolo z 10:9. Vseh tekmovalnih iger bo 12, zaključek tekme se pa vrši dne 21. maja; tedaj se vrši končna borba za prvenstvo med iztočno in zapadno šolsko skupino. Dosedaj imajo Slovenci največ prilike do zmage ali nagrade.

Naši zmagovalci (žogigralci) so: Vodja Jos. Zelko. — Metači: Ramuta, Bradač, Musich in Kuzma. Lovilca Rogel in Papeš I. — Drugi igralci: Kostelc, Papeš II. Zelko, Ivica, Govednik in Likovich.

Fautjel Pogum in korajžo da bo končna zmaga na Vaši strani!

Priraditev društva "Triglav".

V nedeljo popoldne in zvečer, dne 7. maja priredi Slov. Izobraž. in Podp. društvo "Triglav" v "Slovenija" dvorani prvič na slovenskem odru v Jolietu znano Pinžgarjevo dramo v 3. dejanjih "Razvalina življenja". Prijatelje dramatike opozarjamo na to veliko delo danes najbolj značnega slovenskega ljudskega pisatelja Rev. F. S. Pinžgarja. Več o tej prireditvi je priobčeno v posebnem oglasu na drugi strani današnje izdaje.

Posredovalnica za službe.

Kdor izmed rojakov, ali rojakinj našega mesta je brez dela, naj se obrne na Illinoisko brezplačno posredovalnico za službe (Illinois Free Employment Office) na 412 Van Buren St. Telefon 2820.

Minuli teden je bilo na razpolago ali razpisanih več različnih služb za rokodelce, navadne in farmske delavce, pa tudi za hišine, huharice in dekle pri različnih angleških družinah.

Navedeni urad Vam bo službo preskrbel popolnoma brezplačno.

Narodni mučenik Ivan Kromar.

(Ponatis iz posebne brošurice.)

Na Suhem bajerju pri Ljubljani počiva nepozabljeni Ivan Kromar, kovač in oče osmero otrok. Dne 16. oktobra 1915. je šel v okviru avstrijskih bajonetov po ljubljanskih ulicah na Suhu bajer, kjer so ga ustrelili, in grob št. 10 hrani njegove ostanke že šest let. Šest let že kličejo njegova mrtva usta osveta in maščevanje! 6 let že čaka osem sirot v borni bajti v Stari gori nad Semičem zama očeta, čaka zama žena moža! Njih beda, njih solze in stok kličejo osveto neba in poštenih ljudi! Kaj je zakrivil Kromar v očeh avstrijskih krvnikov? Izpregovoril je, kar so takrat mislili tisoči: **Srbija dela prav, da se brani!** Govoril je to, ko je odhajal na fronto, pustivši ženo in osmero otrok. Ta "zločin" je plačal z življenjem. Padel je kot mučenik ideje, ki je končno zmagala, kot žrtev zlobe, hlapčevstva in izdajstva, žrtev človeka, v katerega hiši je iskal gostoljubja!

Nikdar se ni razlilo toliko zlobe med naš narod, nikdar ni bilo v njem toliko zločinskih kreatur, ki so za tuje namene in po tujih naročilih zlobno prisluškovale utripanju izmučenih src, da so izsledile v njih izdajalsko misel ter jo izdale, da so jo krvniki izžgali z ognjem in muko. Časopisi, organizacije, uradi so vršili to nečastno službo med narodom. Niti rodovinsko ognjišče ni bilo varno pred nepoklicanimi prisluškovalci, ovadbe, izdajstva, očitki so iz nedolžnih besed ustvarjali zločine ter gonili uboge, tak dovolj trpeče ljudi v ječe in na morišče.

In tako se je izvršilo, da se je na Suhem bajerju pri Ljub-

ljani odigravala tragedija našega naroda. Tja so pripeljali žrtev za žrtvijo in jih streljali ter zakopavali v gluhi noči. Koliko jih leži tam, kdo so vsi tisti nesrečneži, ki so padli kot odkupnina našega osvobojenjaja! Poznamo jih nekaj, toda večina teh naših mučencikov nam je nepoznana. Na Suhem bajerju so naši nepoznani mučenički enako veliki v svojem trpljenju, ko nepoznani vojak iz strelskega jarka!

Kdo presteje vse one podlosti, ki so se zagrešile nad našim narodom v oni težki dobi, ko so si le idealisti v mladostni razmišljenosti drznili izgovoriti uporno besedo, ko je le bolest iztisnila iz mučenih duš resnično pravo besedo odpora proti zločinu in zločincem, ki so gnali naš narod v klavnico?

Kdo ugotovi Judeževu nagrado, ki jo je podlost prejemala za svoje delo?

Takrat, ko so ljudje za navadno besedo streljali, ko se je mogel vsakdo nad svojim nasprotnikom poljubno maščevati, ko je bilo mogoče z dvomurno opazko spraviti najpoštenjšega moža na fronto, v zapor ali na strelišče, se je pisalo v zgodovini našega naroda poglavje Judežev Iskarjotov, ki so za nagrado ali iz maščevanja lastne brate izdajali krvniku.

Kdo naj sodi te Judeže, kdo maščuje njihove žrtve in jim pribori zadoščenje? Maščevanje je potrebno, ker ga zahteva naša narodna čast, ki je bila tedaj najbolj poteptana v blato in mora zato biti oprana, da ne ostane na nas ta madež na vekomaj! Zadoščenje morajo dobiti mrtve in žive žrtve za vse trpljenje in za vso škodo, zločinci pa sodbo in kazen za svoje delo, tako kazen, da bo zadoščeno naš nacionalni vesti in da bode zadoščene žrtve! Imena izdajalcev naj ostanejo zapisana na črni strani naše zgodovine, toda v zgodovini mora biti tudi zapisano dejstvo, da je probujena narodna vest sodila pravično in svoje mučenike odlikovala za žrtve in trpljenje!

Danes žrtve se vedno niso dobile zadoščenja in trpe po treh letih naše svobode zaradi izdajstva Judežev, danes še vedno izdajice žive mirno, nemoteno in v blaginji ter uživajo plodove svojega zločina.

Danes še vedno strada v največjem uboštvu bedna družina Kromarjeva v hribih nad Semičem, v Črnomlju pa živi v bogastvu in izobilju oni, ki mu niti na misel ne pride, da bi sirotam svoje žrtve povrnil škodo, katero jim je provzročil, ter jim dalod svoje oblozene mize kruha, ki jim ga je odtrgal od ust z zločinsko roko.

Kje so zaprašeni akti, v katerih je opisan dogodek z dne 26. sept. 1915. v oni krčmi, v kateri je bila provzročena Kromarjeva smrt in brezmejno trpljenje njegove družine? Na dan z njimi pred vso javnost! Javnost naj sodi in presodi, da bo pravici zadoščeno!

Zadnji trenutki Iv. Kromarja. (Napisal A. Jakulin v "Slovenskem Narodu" dne 20. novembra 1921.)

Bilo je začetkom oktobra 1. 1915. Po običajnem štetju nas je vsak dan pozval ključar iz zatohlih zaporov šentpeterske vojašnice na dopoldanski izprehod po ozkem ograjenem dvorišču. Kakor ovce smo se vsnili iz naših celic na sveži zrak.

Zanimivo in obenem tožno je bilo gledati različne ljudi, izmed katerih nam je večini vkljub temu, da smo imeli čisto vest, visel nad glavo Damoklejev meč. Na izprehodu smo se malo pogovorili o našem položaju in novicah, ki so prihajale z bojišče.

Najbolj me je zanimal mlad inteligenčen človek z dolgimi črnimi lasmi in brki in upadlega obraza; vedno je hodil sam,

vase zamišljen, in ni občeval z nikomr. Večkrat bi se mu rad približal, a opazil sem strogo pazljivo, vanj uprto oko stražarja ali ključarja; prišel sem do zaključka, da mož ne sme imeti nikakih stikov, skratka, da je velik in nevaren "zločinec".

Navadno se je izprehajal le takrat, kadar so bili ostali po svojih celicah. Ko sem zvedel, da je bil naš sotrpin g. dr. Gregor Žerjav, bivši naš deželni predsednik, sedanji narodni poslanec in minister, ga ni bilo več med nami; njegova celica je stala prazna. Zvedel sem, da so ga morali oddati v bolnico zaradi nevarne pljučne bolezni. Vsem nam, ki smo od poprej poznali njegovo požrtvovalno narodno delovanje, nam ga je bilo žal, saj smo iz lastnih izkušenj vedeli, kdo pride iz zaporov v bolnico. Prepričani smo bili, da mož ne okreva več.

Zanimal me je med drugimi tudi mož, oblečen v modro, plateno obleko, kar ga je na prvi pogled izdajalo za rokodelca. Po njegovih udelanih, žuljavih rokah in srepem, sicer odkritega pogledu sem ga imel za kakega kovača. Ko sem ga ob neki priliki vprašal, kako "hudodelstvo" je zakrivil, da je prišel med nas, mi je odgovoril, da je kovač iz Semiča, oče osmih otrok in se piše za Kromarja.

Zakaj je tukaj, ni vedel, zato tudi ni kazal nikakih drugih skrbi, kakor kako se preživlja doma, njegova družina, ko mora on tu postopati. Menda ga je že nekdo ovadil, da se je v neki gostilni napak izrazil.

Tudi pri zaslišanju ni vedel, česa ga pravzaprav dolže, ker ni rekel nič drugega, kakor da ima Srbija prav, da se brani. Uverjen sem bil, da se mu samo za to ne more zgoditi nič posebnega in tudi sam si zaradi tega ni posebno belil glave. Mnogo bolj ga je skrbel obstoj njegove številne družine, kako živi brez njegovega zaslužka. Iz pogostejšega občevanja z njim sem spoznal, da ima mož malo širše duševno obzorje kot navačno ljudje na deželi, in da mu jugoslovanska ideja ni tuja.

Po menda tritedenskem zaporu je bil hipoma klican k razpravi. Ko je bila končana, je ves radosten prihitel k meni z besedami: "Je že vse dobro, ne bo hudega, malo so se pokregali med sabo po nemški — menda je bil eden moj zagovornik. Kaj so govorili, ne vem. Nazadnje so mi dejali, da je že dobro in da lahko grem."

Ustrašil sem se, ko mi je na moje vprašanje dejal, da mu niso prečitali nikake razsodbe, zakaj vedel sem že, kaj navadno po tako končani obravnavi sledi. Mož je pa skoraj poskaval od veselja, da se kmalu povrne k svoji družini v Semič. Dejal sem mu samo, da se vendarle bojim, da se stvar tak gladko ne izteče, nakar mi je veselo odvrnil, da so toliko — menda zanj — govorili, da prav gotovo ve, da bo dobro.

To noč dolgo nisem mogel zaspiti. Premetaval sem se po na tleh ležeči slamnici. Prikupil se mi je zaradi svoje odkritosti. Znan mi je bil njegov "zločin", saj sem mu verjel, kar mi je povedal, in tudi ni imel povoda meni prikrivati. Zato si nisem mogel misliti, da bi te svoje besede moral plačati z življenjem. Kolikokrat sem jaz dejal še vse kaj hujega, za kar bi moral biti najmanj potemtakem že desetkrat obesen! Nisem mogel priti do jasne sodbe in zaspal sem v veri, da se v svojih vendarle motim.

Drugi dan na izprehodu mi je Kromar govoril samo o svojem domu in družini, h kateri se v najkrajšem času povrne. Iznebil sem se pomislekov prejšnjega dne ob veselem nje-

govem pripovedovanju; mehanično, zatopljen v svojo lastno usodo, sem ga poslušal in misli na sinčka, ki se mi je rodil med tem časom, ko sem bil v zaporu. Skoraj sem zavidal Kromarja, da me tako kmalu zapusti, medtem ko jaz ne vem, ali sploh še kdaj vidim svojce.

Ko smo proti poldnevu použivali svojo borno menažo, stopi v sobo ključar in pokliče Kromarja. Skoraj da nisem padel vznak, ko zagledam za njim vojnega kurata. Takoj mi je bilo jasno vse: Kromar bo ustreljen! Vendar on tega ni slutil, ker je dejal ključarju, naj počaka, da poje menažo. A ta ga pozove, naj vzame menažo s seboj in naj mu sledi.

Odšli so v poleg ležečo samotno celico — ravno ono, ki je dolgo mrtve tlačila kot bivališče g. dr. Žerjavu. Vanjo je zapil ključar Kromarja in kurata, in ker smo imeli ob času menaže svoje celice nekoliko časa odprte, smo lahko prisluškovali.

Prizora, ki sem ga videl skozi odprtino v celici, ne pozabim svoje žive dni. Ko je kurat prečital Kromarju njegovo smrtno obsodbo, ki se ima izvršiti čez dve uri, je dal ubogi mož tako čuden glas od sebe, da sem mislil, da je zblazel. Nato se je popolnoma sesedel, tako da je bil sicer tako orjaški mož podoben mrliču. Medtem je vzel vojni kurat iz žepa svoj molitvenik ter je prečital neke molitve. Opazivši, da ga ubogi mož najbrž ne poslušja, ga je pričel dramiti, češ, naj se sedaj v zadnjih trenutkih spravi z Bogom itd. Dolgo se mu to ni posrečilo, in končno je strti mož zakričal: "Kaj hočete vendar od mene? Saj nisem ničesar zakrivil! Pustite me k moji družini, ki ne more živeti brez mene! Pomislite vendar, da imam doma ženo in osem otrok, ki morajo živeti od žuljev mojih rok!"

Ali kurat je bil neutrdljiv v branju svojih molitev; videlo se mu je, da je imel čisto posla s takimi slučajji. Venomer ga je silil, naj vendar na vprašanja in molitev odgovarja. Ali ubogi Kromar je kričal venomer o svoji nedolžnosti in družini.

Ko je pozneje ključar prinesel Kromarju običajnega pol litra vina, nas je zaprl nazaj v naše celice, ali ves čas smo še slišali obupno kričati ubogega Kromarja o svoji nedolžnosti in nepreskrbljeni družini.

Okrog 2. popoldne so ga odpeljali, in nismo ga videli več.....

Ko sem čital, da se je spomnil črnomaljski Sokol, da leži še tudi ta nedolžna žrtev kr-

voločne avstrijske vojaške justice v pozabljenosti na Suhem bajerju, sem čutil potrebo, da napišem te spomine. Naj opozorim javnost na hvalevredno akcijo, ki jo je zipočel črnomaljski Sokol za ubogega, za pravico, resnico in narodno misel padlega junaka — Kromarja — in za njegovo, v pomankanju živečo družino, na katero je mislil ta nesrečnež do zadnjega diha.

Konec na 8. strani.

PRIPRAVA DOMAČIH SLADKORČKOV

Ako pripravljate domače bonbončke in drugovrstne slastne sladkorčke, tako tudi pri vsi drugi kuhi, rabite vedno Carnation mleko, ker je po ceni in čisto. To kravje mleko je v toliko izhlapeno, da ostane sama smetana; dalje je sterilizirano ter dejano v od zraka neprodorne kanglje. To mleko dobite pri vsakem gročarju. Pišite nam po veliko kuharsko knjigo, Vsebujoč nad 100 preiskušanih receptov.

Carnation Milk Products Company 2103 Consumers Bldg., Chicago.

Carnation Milk

Od zdravih krav.

Napis na skatliji je rdeč in bel. Fudge.—Vzemi 2. škodel. sladkorja, pol šk. Carnation mleka, 1 1/2 žlice "cream of tartar," 2 žlice surovega masla, pol škodel. vode in 2 tablici čokolade. Deni sladkor, Carnation mleko, vodo in "cream of tartar" v ponvico; mešaj dobro in postavi na peč, da počasi zavre. Zatem prideni čokolade, kar naj toliko časa vre, da se strdi v sladkorno plast; to potem ohladi in preceedi ter deni v kako namazano ponev.

Je še v tej Carnation knjigi došti drugih navodil. Pišite ponjo.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj preje, je sedaj potreben ta opomin, kajti vedno večje množine denarja med ljudstvom deljajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice. Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svojih ujudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno slovo

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavni ako jih ne dvignete. Naša banka je pod nazorom vladne Zdrženih držav in članica federalnega rezervnega sistema. Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni meštariji usstavlja sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za našet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonds, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00

Prebitok \$360,000.00

NARODNI MUČENIK IVAN KROMAR.

Nadaljevanje iz 7. strani.
Prenos ostanke narodnega mučenika Ivana Kromarja v Črnomelj.

Dne 23. aprila 1922, bodo preneseni ostanke narodnega mučenika Ivana Kromarja iz Suhlega bajerja v Črnomelj ter na slavnosten način pokopani na pokopališču v Vojni vasi. Zakaj se je odločilo Ivana Kromarja pokopati na črnomaljskem pokopališču? Zato, ker je to izrečna želja njegove žene Ivanke Kromarjeve in njenih otrok, Ivanka Kromarjeva ima na črnomaljskem pokopališču pokopane štiri svoje sestre in enega otroka, a dve njeni sestri še danes živita v Črnomlju. Ivanka Kromarjeva se tudi namerava preseliti skupno z otroci v Črnomelj in tam stalno živeti. Narodni mučenik Ivan Kromar je imel v Črnomlju tudi svojo lastno hišo, ki jo je pozneje prodal, a on sam se je čutil pravega Črnomalca, kjer se je tudi izučil svojega rokodelstva. V Črnomlju je končno bil izdan ter na Suhem bajerju, kakor je že znano, na tragičen način končal svoje življenje, in grob št. 10 krije že 6 let njegove ostanke.

Dne 22. aprila 1922, bodo odprli njegov grob in veličanstven spravod iz Suhlega bajerja se bo pomikal pa ljubljanskih ulicah proti glavni kolodvoru in v nedeljo, dne 23. aprila, pripelje osebni vlak po 10. uri dop. ostanke narodnega mučenika Ivana Kromarja v Črnomelj. S črnomaljskega kolodvora se bodo valiknepregledne množice belokranjskih kmetov proti Vojni vasi, da izkažejo zadnjo čast tovaršu — kmetu sotrpinu.

Morje ljudstva se bo razlilo v veličanstven spravod od kolodvora do pokopališča. — Na čelu povorke bo jahala sokolska konjenica, za konjenico bodo nosili spleten venec od rožic, nabranih na Suhem bajerju. Za vencem korakajo Sokoli, a za njimi polnoštevilna godba Dravske divizije iz Ljubljane in gasilna društva. — Krsto mučenika, na katero bo položen spleten venec iz rožic, nabranih v Stari gori nad Semičem, bodo nosili Sokoli. — Tako za krsto, tiho-žalostno koraka družina mučenika Kromarja in s solzami v očeh preklinja težko usodo, ker ji je zločinska roka ugrabila očeta in moža.

Opoldne bodo končno možnarji oznanjali, da vendar že kosti mučenika počivajo v blagoslovljeni zemlji.

Dan 23. aprila 1922 naj bo dan sodbe vsega naroda in odločnega protesta, da se takšni žalostni dogodki ne bodo ponovili in da se ne bo moglo nikdar več lastnega brata izdajati krvniku!

Slava narodnemu mučeniku Ivanu Kromarju!

Pred odhodom na parnik.

Podpisana se enkrat pozdraviva svoje sorodnike, prijatelje in znance v Moon Run, Pa., zlasti one, ki so naš spremeli na postajo, posebej pa še T. Likoviča, Frank Ambroziča in njegove žene, dalje sina in hčer, kakor tudi Miha Milavca in sestro v North Dakoti. Dalje tudi Frank Skofljanca in njegovo ženo, Frak Šrabca, Janez Seljaka, Fran Zonta, itd. Vsem skupaj najlepša hvala za vsel na svidenje! — Priporočava tudi tvrdko Zakrajšek in Česark v New Yorku vsem onim, ki gredo v stari kraj. — Anton Košir, Math Milavec.

Tem potom se enkrat pozdravim rojaka John Zagoda, ženo

in njene stanovalec in tudi John Čuka ter druge znance v Moon Run, Pa. Vsem skupaj hvala lepa za postrežbo in spremstvo na kolodvor. — Ker smo bili vsi dobro postreženi tu v New Yorku od tvrdke Zakrajšek in Česark, ta dva rojaka tudi drugim priporočam. — John Bergant.

Pred odhodom iz Amerike se še enkrat poslovim od svojih številnih znancev po raznih naselbinah kot Moon Run, Cleveland, Braddock itd., zlasti Frank Skofljanca in ženo, Frank Šrabca, Frank in Toneta Bogolina, Joe Trobentarja, John Kinga, Joe Milavca, Louis in Joe Jermana. Vsem skupaj kličim: Pozdravljeni in na svidenje! — Končno ne smem pozabiti naše domače tvrdke Zakrajšek in Česark in jo zaradi točne postrežbe tudi drugim priporočati. — Frank Jerman, odhajajoč v Novo Mesto.

Ob času, ko odhajamo na parnik "America", zadnjič pozdravljamo Franka in Valentina Matkova v West Virginiji ter Matija Matko v Milwaukee, dalje Albina Karničnika in družino ter druge prijatelje in znance na Van Voorhis, Pa., zlasti one, ki so nas spremili na postajo. Vsem najlepša hvala! — Zahvaljujemo se tudi tvrdki Zakrajšek in Česark za točno in pošteno postrežbo. Math Matko z družino. (Advertis.)

- Joliet, Ill., 25. apr.—Podpisani tem potom naznanjam vsem, ki se zanimajo za nabiranje milodarov za nove zvonove za cerkev sv. Janeza Krstnika na Lokvici pri Metliki, da se je do sedaj že nabralo v dotično svrhu \$126.00. Darovali smo sledeči:
Anton Nemanich, St.	\$25.00
John Tezak No. 2	10.00
Anton Zugel	5.00
John Sukle, st.	5.00
Jos. Kambic	5.00
Joseph Mue	5.00
Jernej Mue	5.00
John Russ	5.00
Anton Šodec	5.00
Anton Jelenie	5.00
Math Dragovan	5.00
John Skof	3.00
Marko Dragovan, Porterville, Cal.	2.50
Jos. Klepec	2.00
John Papie	2.00
Jos. Russ	2.00
Martin Dragovan	2.00
Peter Metez	1.00
Frank J. Konda	1.00
Joseph Zalar	1.00
Mary Popek	1.00
Anton Bostjančič	1.00
Matija Gersie	1.00
John Koshir	1.00
George Veselic	1.00
Peter Verderbar	1.00
Anton Govednik	1.00
Martin Govednik	1.00
Bara Prus	1.00
Bara Klepec	1.00
Frank Jambrozic	1.00
Martin Fir	1.00
John Russ iz Tratie ..	1.00
Joseph Panian	1.00
Marko Plut	1.00
Anton Tezak	1.00
Frank Tezak	1.00
John Popovic	1.00
Joseph Gersie	.50
Agnes Skedel	.50
Tomaz Gregorac	.50
Louis Janzekovič	.50
Bara Kozjan	.50
Jernej Lavrič	.25
Frank Zupančič	.25
John Grahek	.25
Anton Makičič	.25
Martin Shukle, Eveleth, Minn.	5.00
Mrs. Mary Brine, Eveleth, Minn.	1.00
Matt Tomec, Eveleth, Minn.	1.00
Math Miroslavič, Eveleth, Minn.	1.00
Skupaj	\$126.00
- Nadalje prosim vse one, ki nabirajo milodare po raznih drugih naselbinah v to svrhu,

da se naj požurijo in izvršijo ta posel čim prej mogoče ter potem pošljejo nabrano vsoto z imeni darovalcev na moj naslov, da se potem vse skupaj pošlje na pristojno mesto v stari domovini.

Nabiranje se bo zaključilo dne 1. julija, zato prosim vse, da do omenjenega dne gotovo dopošljejo svoje doneske, ker potem več ne bom sprejel nobene tozadevne vsote.

Zahvaljujoč se vsem cenj. nabiralecem za njihovo blagohotno pomoč v tej zadevi, ostajam

sprijateljskim pozdravom,
Anton Nemanich,
1000 N. Chicago, St.
Joliet, Ill.

SOUTHERN PRODUCE CO.

Trgovina z zelenjavo, in sadjem na drobno in debelo.
1002½ N. Chicago St. Joliet. (Poleg urada K.S.K.Jednote.)

Na novo otvorenja velika prodajalna razne zelenjadi, sadja, krompirja itd.
POSEBNO NIZKE CENE
Vsako naročilo za \$2.00 ali več pripeljem brezplačno na dom v katerikoli del mesta. Priporočamo se slovenskim gospodinjam za obilen obisk.

POZOR!

Slovinci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.
Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

Miner's State Bank
Chisholm, Minn.
Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke in vso vašo trgovino lahko odpravite v materinem jeziku.
"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

31

WASHINGTON

je glavni sedež Združenih držav in je tudi sedež urada za izdajo patentov in naš veliki slovenski urad se nahaja SAMO v Washingtonu, blizu patentnega urada, tako da mi lahko vse osebno opravimo vaše patentne potrebe. **POPOLNOMA TOČNO, POSTENO IN PO NIZKI CENI.**
Ime A. M. Wilson je znano že 31 let.
Pišite danes po našo slovensko brezplačno knjigo v izumih in patentih.
A. M. WILSON, Inc.
PATENTS
312 Victor Building.
WASHINGTON, D. C.
Successors to the business of A. M. Wilson, deceased, established 1891.

Jugoslovanom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:—
To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.

To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljani, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vsepovsod, kjer bi jim morda naša skušnija in nasvet kaj koristila.

Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradnik zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.
Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank
CHISHOLM, MINN.

Najlepša prilika potovati
direktno
DIREKTNO
V DOMOVINO
z velikim parnikom
PRESIDENT WILSON
10. maja.
Cena do Trsta ali Dubrovnika \$102.50
Pišite takoj, da Vam prosto preskrbim.
Denarne pošiljatve v domovino po pošti in brzojavu.
DINARJI — DOLARI
PIŠITE PO CENIK
SPREJEMAM DENAR NA ULOGO IN PLAČUJEM 4% OBRESTI
Emil Kiss, bankir
137 Second Ave.
NEW YORK.

ZNIŽANA CENA

Cipar, najboljšje vrste, jako velike jagode, baksa 28 funtov ..\$4.20
Briježje jagode, vreča 132 funtov ..\$9.00
Muškatele, sladke debele jagode, baksa 50 funtov ..\$6.40
Malo črno grško grozdje, baksa 50 funtov ..\$6.40
Fige (v reštalih) najboljšje vrste, baksa 110 funtov ..\$10.80
K naročilu priložite Money Order.
MATH. PEZDIR
Box 722, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Veliko potnikov
V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako se tudi vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je znana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih od onih, ki so že potovali.
IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tud Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.
PRI POŠILJANJU DENARJA so prede vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je tora vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa pojasnila se obrnite na
Zakrajšek & Česark
SLOVENSKO BANKO
70—9th Ave.,
New York City.

MATIJA SKENDER
javni notar
za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler St.
Pittsburgh, Pa.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK.

KARERO POT GRE VAŠ DENAR?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ.

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki od istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi—potem je vprašanje rešeno.

Dajte nam priliko razložiti vam način, ki bi bil najbolj primeren vašim potrebam.

GLAVNO ZASTOPSTVO FRANK SAKSER STATE BANK
JADRANSKE BANKE. 82 Cortlandt Street New York, N. Y.

SEVEROVA ZDRAVILA VZORZUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Za srbeči kožurabite

SEVERA'S ESKO

Antiseptično mazilo.

Priporočljivo za odpopoč pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

CENA 50c

Vprašajte pri vašem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SEMENA.
V zalogi imam najboljša vrtna, poljska in cvetlična semena. Semena pošiljam poštne prosto, toraj nikakih stroškov za poštino. Pišite po brezplačni cenik.
MATH PEZDIR.
Box 772 City Hall Sta.
New York, N. Y.

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane
K. S. K. J.
izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pismeni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri pripravi veselje, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmoderneja slovenska unijska tiskarna. Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik. Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas. V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK
PREVI SLOV. LIST V AMERIKI.
Stane na leto samo \$2—za pol. leta pa le \$1.
1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00
Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.
Posebno pozornost dajemo tuzemskemu oddelku.

FIRST

NATIONAL BANK

Established 1857

Prijateljstvo bank e

je neprecenljive vrednosti za vsako osebo. Isto pomeni: dober nasvet v slučaju potrebe, pomoč v času sile in zanesljivega, ter vestnega druga ali prijatelja ob vsakem času.

Naša banka je tako PRIJATELJSKA banka—ravno pravi način banke, s katero je veselje poslovati. Tukaj se z vami postopa, kakor s kakim POSAMEZNIKOM, ne pa samo "na račun."

Pridite in podajte nam roke. Vaš biznes — naj si bo že velik, ali majhen — bomo vedno cenili.

NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA banka v Jolietu.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET